

2022. SZEPTEMBER

Tartalom

A legváratlanabb helyeken okozhatnak katasztrófát az elszabadult energiaárak.....	3
Iskolatej-mizéria: van állami támogatás, de így se éri meg a szállítóknak	3
Az agrártárca megerősíti az élelmiszerlánc-felügyelet rendszerét	4
Az éghajlatváltozás veszélyezteti az EU kulináris kincseit	5
Nehéz helyzetben a tejágazat - telepbezárások is jöhetnek.....	6
A horvát kormány korlátozni fogja egyes élelmiszerek árát.....	9
A háború elérte a boltokat: sokkal kevesebbet vesznek a magyarok ezekből a termékekből..	10
15,6 százalékkal nőttek átlagosan az árak augusztusban a KSH szerint.....	11
Letarolhatja a boltokat a legújabb magyar sajt: te megkóstolnád?	12
Import tejjel próbálja Szerbia csökkenteni a hiányt	13
Sok a különbség az egyes tejhelyettesítő növényi italok termesztésében	14
Tejválságot hoz az őszi Szerbiába.....	17
Hamarosan a Trappista sajtra is kiterjed a Magyar Élelmiszerkönyv	18
Kiskereskedelmi láncok közötti verseny alakulása és hatása a hazai élelmiszer-előállítókra .	19
Jön a 100 forintos tojás, drágul a hús és a tej, sorra kerülhetnek a desszertek is	20
Hiánycikk lett sok helyen a hatósági áras tej	22
UTP - EU tagállami felmérések hazai adatai	23
Fenntarthatósági törekvéseiért díjazták az Auchant.....	24
Megjelent a takarmányszállítási támogatásról szóló jogszabály.....	24
Hatványozottan nehezített pályán a magyar élelmiszeripar	25
Magyarországon biztosított a lakosság jó minőségű, biztonságos élelmiszerrel történő ellátása	30
Elindult az Agrár Széchenyi Beruházási Hitelprogram MAX	31
Megállíthatatlan ennek a tejterméknek a drágulása	32
Vége az átcímkezésnek – kiszoríthatja a korong alakú magyar trappista az importot.....	33
Itt a vége, hiánycikk az árstopos cukor és már a tej is	34
Olcsóbb a tej, ha nem utazik túl sokat.....	36
Rekordgyorsasággal drágultak az élelmiszerek Magyarországon	37
Több helyen elfogyott a hatósági áras tej, de nem lesz hiánycikk	38
Tovább drágulnak a tejtermékek	38

Zajlik a társadalmi vita a KAP környezeti értékelési dokumentumáról.....	40
Kiskereskedelmi üzletek válságterve az energia-veszélyhelyzetre	40
Sajt, tejfől, tej: már ennyibe kerülnek a magyarok kedvencei a boltokban	41
Az áremelkedések hatásainak kezelése az agrárpolitika központi kérdése	42
Negyedével csökkent az élelmiszerpazarlásunk	44
Hamarosan kezdődik a közvetlen támogatások előlegfizetése	45
Szomorkodnak a szerb tehenek	45
Többet drágult idén 19 élelmiszer, mint az előző 20 évben összesen	46

A legváratlanabb helyeken okozhatnak katasztrófát az elszabadult energiaárak

2022. szeptember 3.

Sötét felhők a lengyel tejipar fölött.

A lengyel tejtermelő és feldolgozó vállalatok egyre nagyobb aggodalommal figyelik az energia- és üzemanyag árak drasztikus emelkedését, ami ellehetetlenít számukra egy elfogadható nyereség termelését, sőt sokan közülük az önköltséget sem tudják kigazdálkodni – olvashatjuk a topagrar.pl portálon.

Még nagyobb problémát jelent az áram- és gázszolgáltatóktól érkezett figyelmeztetés, miszerint még megemelt áron sem tudják biztosítani a zavartalan termeléshez, szennyvíztisztításhoz és tároláshoz elengedhetetlenül szükséges energiamennyiségeket.

A termelők – a lakosság ellátása érdekében – a kormánytól kértek segítséget, de egyelőre nem kaptak választ.

A kialakult helyzet – hathatós állami támogatás nélkül – várhatóan rövid távon tejhiányhoz fog vezetni, ami pedig súlyos elégedetlenséget válthat ki a lakosság részéről, tekintettel arra, hogy a tej és tejtermékek az alapvető élelmiszerek kategóriájába tartoznak.

Mindez további beláthatatlan következményeket vonhat maga után, nevezetesen az ország több év alatt 2,1 millió főre és európai színvonalra felfejlesztett fejőstehén állományának részbeni felszámolását eredményezheti, amit később csak komoly beruházással és több évig tartó fokozatos növeléssel lehet visszaforgatni.

Forrás: www.agroinform.hu

Iskolatej-mizéria: van állami támogatás, de így se éri meg a szállítóknak

2022. szeptember 5.

Úgy elszállt a tej termelői és feldolgozói költsége, hogy aligha lehet kihozni a szerződés szerinti állami támogatásból az iskolatej-szállításokat. A Tej Terméktanács elismerte, hogy emiatt több cég teljesen vagy részben kivonul a programból. A TTT és az Agrárminisztérium folyamatosan egyeztet a program jövőjéről.

Nem lesz éppen sétagalopp az iskolatej program folytatása ebben a tanévben a tejtermékek előállításának gigantikus költségnövekedése miatt. Az agrártárca mindenesetre most úton-útfélen reklámozza, hogy a baloldali sajtó álhíreivel szemben az eddigiekhez hasonlóan több százezer iskolás juthat a térítésmentes tejtermékekhez az idei tanévben is, a program nem szűnik meg. A Tej Terméktanács (TTT) ugyanakkor elismerte, hogy többen kivonulnak a programból.

A *Telex* írta meg, hogy az egyik nagy tejfeldolgozó, a Naszálytej felmondta a szállítási szerződést, a cég szerint azért, mert az Államkincstárnak nem sikerült a szerződést az előírt, július végi határidőre meghosszabbítani. A portál más cégeket is megkérdezett, volt, aki szintén arra panaszkodott, hogy az állami jóváhagyás hiánya miatt nem tud elindulni időben a program.

Az Agrárminisztérium (AM) ezzel szemben azt állítja, hogy minden a legnagyobb rendben. A hvg.hu kérdésére azt válaszolta az AM, hogy nem csökkent a támogatási keret, ez annyit jelent, hogy a tavalyi támogatásokkal biztosan lehet számolni.

Ez azonban jó eséllyel nem lesz elég. A tejtermelők és feldolgozók költségei ugyanis jelentősen nőttek az elmúlt időszakban. Júliusban a nyerstej hazai ára 171 forint volt literenként, ez 70 forinttal magasabb, mint tavaly ilyenkor, de 20 forinttal több az iskolatej-szerződések tervezeteinek elkészítésekor érvényes áránál. Ez a kisebbik baj, de az energiaárak, az üzemanyag drágulása még az előbbinél is sokkal súlyosabb, ami jelenleg szinte

tervezhetetlenné teszi az elkövetkező hónapokat. A feldolgozók a pasztörözéshez, a hűtéshez, a gépsorok működtetéséhez rengeteg energiát használnak, és a csomagolóanyagokkal, szállítással nem is számoltunk.

A tejtermelők, akiknek az aszály miatt a takarmányhiánnyal, vagy legalábbis annak további drágulásával kell számolni, nyilván szeretnék elérni, ha a nyerstej átvételi árában a feldolgozók megfizetnék a jövőben a tényleges költségeiket. A boltokban is látjuk, hogy a tejtermékek átlagosan 50 százalékkal drágultak a tavalyihoz képest, és itt is további emelkedésre lehet számítani.

Ez viszont azt is jelenti, hogy valakinek mélyebben kellene belenyúlnia a zsebébe. Vagy a kormánynak, vagy a tankerületeknek, vagy az önkormányzatoknak sokkal többbe kerülhet az idei tanév iskolatej programja, ellenkező esetben a tejfeldolgozó nyeli le a veszteséget. A lehetséges finanszírozók közül gyakorlatilag mindegyik elég pocsék kilátásokkal megy neki az ősznek, ami mindegyik felet érinti, az energiaárak elszabadulása.

A tejfeldolgozók egyelőre azt sem láthatják, hogy egy pohár iskolatejet mennyiért tudnak majd legyártani októberben vagy novemberben, azt meg végképp nem, hogy a tanév utolsó hónapjaiban mindez mennyibe fog kerülni. Egyáltalán nem csoda, ha a Naszálytej elállt a tanévre szóló szerződéstől, bár nem erre hivatkoztak, de az biztos, hogy sem ők, sem más üzem sem tudja, hogy az idén májusban szerződésekbe beleírt mennyiséget milyen önköltséggel lesznek képesek biztosítani.

Az iskolatej és az iskolagyümölcs programokat az Európai Unió is támogatja, illetve támogatta. A 2021/22-es tanévben az iskolagyümölcs programban 2300 iskola 535 ezer tanulója, míg az iskolatej programban 2700 intézmény 445 ezer diákja részesült. A 13 millió liter tejet 19, a zöldség-gyümölcsöt 50 cég szállította be. Az előző tanévben a gyümölcs-, zöldség- és tejprogramokra a magyar kormány 6,7 milliárd forintot biztosított, uniós forrásból ez az összeg kiegészült 1,7 milliárd forinttal.

A hvg.hu megkereste a Tej Terméktanácsot, vajon a tejfeldolgozók a jelenlegi támogatási konstrukció mellett tudják-e tartani a többnyire még májusban kalkulált árak mellett a szállításokat. Harcz Zoltán, a TTT ügyvezetője azt megerősítette, hogy a 2021-es rendeletben meghatározottak szerint folyik a szerződések jóváhagyása, azaz az állami támogatás mértéke nem változott. Az ügyvezető arra is kitért, hogy a feldolgozók részéről érkezett a Tanácshoz több olyan jelzés, hogy a jelenlegi árkörnyezetben nem tudják kigazdálkodni a vállalásaikat, ezért vagy teljes egészében, vagy részben kivonulnak a programból, de Harcz szerint az iskolatej program eddig is önkéntes alapon működött.

A Tej Terméktanács továbbra is fontosnak tartja a gyermekek egészségéhez szükséges termék fogyasztását, ezért részt is vesznek az egészséges táplálkozás szemléletének kialakításában. Ugyanakkor a szakember azt is elismerte, hogy folyamatosan egyeztetnek az Agrárminisztériummal az iskolatej program jövőjéről.

Forrás: www.hvg.hu

Az agrártárca megerősíti az élelmiszerlánc-felügyelet rendszerét

2022. szeptember 5.

Az elmúlt évek komoly kihívások elé állították az élelmiszerlánc minden szegmensét, melyekre reagálnunk kell, így a jövőben az élelmiszerlánc-biztonság felügyeletét az országos főállatorvos miniszteri biztосként irányítja, továbbá az ellátásbiztonság fokozása érdekében új helyettes államtitkár felel az élelmiszergazdasági, -kereskedelmi feladatok erősítéséért – közölte Nagy István agrárminiszter.

Az agrárminiszter felidézte, az elmúlt évek kihívásai rávilágítottak az agrárium stratégiai jelentőségére, egyúttal megmutatták, elkerülhetetlen annak folyamatos és számottevő léptékű

fejlesztése. A koronavírus járvány és a szomszédunkban dúló háború egyaránt az ellátásbiztonság fokozását, míg az egyre agresszívebb állategészségügyi járványok az élelmiszerlánc-biztonság megerősítését teszik szükségessé. Mindkét terület magyar emberek és vállalkozások tömegeit állítja nap mint nap komoly próbatétel elé. Ezért nem vagyunk abban a helyzetben, hogy megengedhessük magunknak a lazaságot, hogy akár csak egy-egy hibás vagy szakszerűtlen lépést tegyünk – tette hozzá.

A tárcavezető a feladatkörök különválasztása és megerősítése érdekében felkérte dr. Bognár Lajos országos főállatorvost, hogy a továbbiakban miniszteri biztосként felügyelje az élelmiszerlánc-biztonság területét. Többek között a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal szakmai irányítójaként segítse azon megelőző, védekező munkák megszervezését, amelyek révén az állattenyésztési ágazat higiéniai és állategészségügyi biztonsága ezentúl sokkal erősebb lábakon állhat. A járványveszélyes helyzetek megelőzésével ugyanis százmilliárdos nagyságrendű kiadástól menekülhet meg a magyar agrárgazdaság – emlékeztetett a miniszter.

Az ellátásbiztonság fokozása érdekében elengedhetetlen az élelmiszergazdaság, és -kereskedelem fejlesztése is – húzta alá a tárcavezető, így a jövőben új, ám már sokat bizonyított szakember, dr. Felkai Beáta Olga látja el a helyettes államtitkári feladatokat. Az Agrárminisztérium számára ugyanis kiemelten fontos, hogy a magyar embereknek e vészterhes időkben se kelljen egy percig se azon aggódniuk, milyen ételt tesznek majd családjuk asztalára – fogalmazott a miniszter.

Az Agrárminisztérium mindenkor keresi és beépíti mindennapjaiba az agráriumot leginkább támogató új szervezeti megoldásokat. Az élelmiszerlánc meghatározó szakmai területeinek mostani különválasztása és fejlesztése a fogyasztók és a gazdasági szereplők – a kistermelőktől és háztájit tartóktól a legnagyobb cégcsoportokig – érdekeit egyaránt szolgálja – hangsúlyozta a tárcavezető.

Forrás: www.nak.hu

Az éghajlatváltozás veszélyezteti az EU kulináris kincseit

2022. szeptember 5.

A szárazság miatt nehezebbé vált betartani a termelési szabályokat, Franciaország világhírű sajtjaitól a spanyol *jamónig* – a kontinens legjövedelmezőbb élelmiszerexportja került feszült helyzetbe.

Az intenzív aszály, amely a tudósok szerint az elmúlt 500 év legrosszabbja volt, mindenféle termést károsított Európában, beleértve a gabonaféléket, a zöldségeket, a mézet és a bort, de veszélybe sodorta a minőségüket és hagyományos jellegüket tanúsító uniós pecséttel védett európai regionális különlegességek előállítását is – és megemelte az áraikat.

Az egyre nagyobb hatású és gyakoribb időjárási események felforgatják a termelési ciklusokat, megnehezítve ezen ingyenc ételek készítőinek, hogy ragaszkodjanak a szigorú, hagyományos receptekhez és eljárásokhoz, amelyeket be kell tartaniuk.

A bevételkiesés jelentős lehet. A tavalyi évben ezekkel a minőségi jelzésekkel, azaz a földrajzi jelzésekkel (GI) ellátott élelmiszerek és italok értékesítésével több mint 70 milliárd eurós bevételt értek el.

Franciaországban, amely több mint 250 ilyen címkével büszkélkedhet, a Savoie régió tejtermelői -akik olyan sajtokat termelnek, mint a lyukas Emmental de Savoie vagy a Raclette de Savoie- azt mondják, hogy a szárazság felperzselte a füves prérket, melyek szervesen kapcsolódnak az évszázados receptekhez, és központi szerepet töltenek be tehenek takarmányozásában. Már júniusban lehetetlenné vált a legeltetési követelmények betartása, így hozzá kellett nyúlni a télre betárolt készletekhez, ezért savoyai gazdák és több más francia

földrajzi jelzéses terméket előállító is eltérést kért a termelési szabályoktól az aszály közepette, annak érdekében, hogy továbbra is használhassák a jövedelmező EU-s jelzéseket. Délnyugat-Franciaországban az EU által védett Piment d'Espelette-t termelő gazdálkodók, szintén eltérést kaptak az INAO -tól (Franciaország Nemzeti Eredeti és Minőségi Intézete, mely az ottani földrajzi jelzéseket és más minőségi jelöléseket szabályozó kormányzati szerv) mivel lehetetlenné vált a termőterület esővízzel történő öntözése. A Le Parisien szerint a Piment d'Espelette mellett az INAO már két borra adott eltérést: a bordeaux-i régióból és a Saint-Nectaire sajt készítőiből, és további kérelmekre számítanak. Hangsúlyozni kell, hogy ezek az engedmények átmenetiek, így a gazdák egyre jobban aggódnak, hogy hosszútávon miként lesznek képesek alkalmazkodni a változó környezethez.

Az olaszországi Pó folyót sújtó ideai szárazság miatt -amelytől az olasz iparosodott mezőgazdaság nagyjából 30 százaléka függ- a parmezán sajt készítőik nehezen teljesítették saját termelési előírásaikat, mivel teheneik kevesebb tejet adtak.

A makka táplált spanyol, fajtatiszta *Ibérico* (*Ibérico de Raza Pura*) sonkája, a *Jamón de Bellota* termelői azt mondják, hogy az aszálytól sújtott tölgyesek egyre kevesebb makkot teremnek. Ezért arra kényszerültek, hogy csökkentsék az előállított sonka mennyiségét a rendelkezésre álló kevesebb makk mennyiségének megfelelően.

A változó éghajlat mellett az EU gazdálkodóinak a szabályozási környezet fenyegetéseivel is szembe kell nézniük Brüsszelben. Attól tartanak, hogy az uniós élelmiszerek tápértékjelölésére vonatkozó tervek aránytalanul veszik célkeresztbe a földrajzi jelzéseket, amelyek általában zsírosak vagy sósak (így negatív információt közvetítenének a fogyasztóknak, mert a hagyományos eljárásokkal készült termékek a leegyszerűsített jelölések nem kapnának kedvező megjelölést).

A teljes cikk a Politico honlapján olvasható.

Forrás: www.nak.hu

Nehéz helyzetben a tejágazat - telepbezárások is jöhetnek

2022. szeptember 7.

Jelentősen nőtt a tejágazat kibocsátása és árbevétele az elmúlt 10 évben. 2015 óta megduplázódott a gyártók tejtermék exportból származó bevétele, miközben visszaesett az import tejek részesedése a hazai piacon. Az ukrajnai háború okozta energiaválság, a magas takarmányárak és a munkaerőhiány azonban visszavetheti a fejlődést és komoly drágulást okoz a tejpiacon. A trappista sajt átlagos feldolgozói ára például már 70 százalékkal emelkedett, igaz ehhez a német tejfelvásárlás jelentős visszaesése is hozzájárult. Az árak növekedése azonban így sem fedezi a termelők költségnövekedését, emiatt akár telepbezárásokra és állománycsökkentésre is sor kerülhet. Interjú Harcz Zoltánnal, a Tej Szakmaközi Szervezet és Terméktanács ügyvezető igazgatójával.

Hogy alakult a tejipari termelés Magyarországon az elmúlt években?

A tejipar számára elsődleges alapanyagot termelő hazai tejtermelés az elmúlt 10 év alatt 23 százalékkal bővült.

A hazai tejipar által feldolgozott tej volumene és az árbevétel is növekedett az elmúlt években. A bővülő hazai tejtermelés és a csökkenő nyerstej kivitelünk is a feldolgozott tejtermékek mennyiségének növekedését eredményezte.

10 év alatt jelentősen bővült például a fogyasztói folyadéktej, valamint a sajt és túró termelésünk, előbbi 45, míg utóbbi 50 százalékkal nőtt, de a vaj esetében is 30 százalékkal fölötti az évtizedes termelés-bővülés. 2008-hoz képest megháromszorozódott, 2015 óta pedig megduplázódott a tejtermék gyártás export értékesítésének árbevétele, míg a belföldi értékesítés árbevétele több mint 30 százalékkal nőtt ugyanezen időszakban.

A tejfeldolgozóknál 2010 és 2021 között 140-150 milliárd Ft értékű beruházások valósultak meg, amelyek leginkább 2017-től gyorsultak fel.

A tej és tejtermékek piaca az új termékek számát tekintve egyike a leginnovatívabb ágazatoknak, és folyamatosan növekszik. Ezt jól példázza, hogy a hazai tejipar szereplői már szinte valamennyi termékből gyártanak és forgalmaznak laktózmentes változatot is, így – többek között – tejet, ízesített tejtalt, sajtot, vaját, krémtúrót, tejfölt, vajkrémet, sőt még túró rudat is. Egyre több a sajt és desszert termék. A kézműves sajtkészítők is fejlődnek.

A tejipari vállalkozások számára a hazai piaci pozícióik megtartása érdekében, valamint az exportpiacok megőrzése és fejlesztése szempontjából a technológia (kapacitásbővítés, automatizálás, infrastruktúrafejlesztés, hatékonyság növelés, folyamatirányítás, karbonlábnyom csökkentés, takarékos (alternatív) energiaforrás-kialakítású gépek, energetikai, környezetvédelmi korszerűsítés), az innováció (magas feldolgozottságú termék kategóriák fejlesztése, termékfejlesztés, csomagolás) és a logisztika fejlesztése jelenti a versenyképesség alapját.

Milyenek a hazai fogyasztói trendek? Hogy alakul a tejfogyasztás, mennyire jelenthet problémát a növényi tej utánpótlás és tejtermék utánpótlás megjelenése a hazai piacon?

Tejből idehaza jelenleg több fogy - fejenként - mint 5 vagy 10 éve, de sajtból és például vajból is többet fogyasztunk, mint a korábbi időszakokban. Ez a növekedés üdvözlendő, azonban rendkívül lassú fejlődést jelent. A legfrissebb KSH statisztikák szerint az egy főre eső fogyasztás tejből 56,7 liter, sajtból 8,9 kg, vajból 1,5 kg, míg joghurtból 12,7 kg.

A növényi italok megjelenésével alapvetően nem lett volna probléma. A gondok viszont ott kezdődtek, hogy az alternatív, növényi alapú termékek gyártói gyakran nem csak termékeik önálló értékeivel és tulajdonságaival kampányolnak, hanem a vélt termék előnyök között kifejezetten a tejtermékekre utaló, azokra emlékeztető és jellemző megfogalmazásokat használnak.

Mivel pedig a fogyasztók többsége nem élelmiszeripari szakember, hogy ránézésre tudjon megkülönböztetni azonos vagy nagyon hasonló csomagolású, kinézetű/állagú, hasonló nevű stb. termékeket, mindez alkalmas lehet a kevésbé tájékozott fogyasztók megtévesztésére is.

Ezt a folyamatot erősíti, hogy a helyettesítő termékek esetében gyakran találkozunk a tejtermékekre nagy mértékben hasonlító csomagolás dizájnnal vagy termék megnevezésekkel, amelyek, a gyakran olvasható, a tejtermékeket negatív fényben feltüntető „hírekkel” együtt olyan fogyasztókat is eltéríthetnek a tejtermékek fogyasztásától, akiknek nincs konkrét, például egészségügyi, vagy etikai problémájuk a tejtermékek fogyasztásával.

Mely tejtermék típusok a legnépszerűbbek? Korábban sajtból európai viszonylatban keveset fogyasztottak itthon, most mekkora az egy főre eső sajtfogyasztás hazánkban?

A klasszikus tejtermékeink közül elsősorban a tejet, a trappista és az ömlesztett sajtokat, a tejfölt, a kefirt és a joghurtokat lehet kiemelni.

Több tejet iszunk és kevesebb tejterméket eszünk, mint északi és nyugati szomszédaink.

A legfrissebb KSH sajtfogyasztási adat 8,9 kg/fő, ez a mennyiség az elmúlt években átlagosan 3-4 százalékkal nő. Az uniós fejenkénti sajtfogyasztás azonban a hazai mennyiség több mint kétszerese.

A tejfogyasztás növelése érdekében fontos a gyermekek edukációja. Milyen programokkal népszerűsítik a gyermekek körében a tejet?

A Tej Terméktanács a tejfeldolgozók és kiskereskedők befizetéseiből működtetett közösségi marketing alapról évente tej és tejtermék marketing programot állít össze és hajt végre, amellyel elősegítjük a tejtermék fogyasztás növelését, hozzájárulva ezzel az ágazat sikeres működéséhez.

Közösségi marketing programunk egyik fontos eleme az iskolai edukációs program, amellyel a covid előtti időszakban évente több tízezer gyermeket értünk el. A covid miatt azonban a napi szintű iskolalátogatásokra már nem volt lehetőségünk, és így jelentősen veszített

lendületéből iskolai edukációs tevékenységünk. Bízunk benne, hogy idén ősszel újra tudjuk indítani edukációs programunkat.

Milyen ma a hazai iskolatej program, hány iskolában elérhető?

Az iskola- és óvodatej-program lényege, hogy alanyi jogon kapnak naponta tejet, illetve tejterméket az alapfokú oktatási intézményekben tanuló gyermekek, járjanak akár állami, önkormányzati, vagy egyházi fenntartású iskolába/óvodába.

Az elmúlt években évente 430-440 ezer gyermek vett részt a programban. Félő azonban, hogy a kialakult inflációs környezet és a gazdasági folyamatok idén ősszel az iskolatej programot is megrengetik.

Mekkora ma nagyságrendileg a boltok polcain a magyar tejtermékek részesedése és mekkora az import? Sikeresnek tekinthető a dömpingáras importtejek visszaszorítása?

A sajtoknál nagyságrendileg 50 százalékos az import aránya, azonban ez a kategória sokféle sajtot, de például a döntően hazai előállítású termékünket, a túró is magában foglalja. A tavalyi évben például Németországból érkezett 33 ezer tonnás vagy Lengyelországból érkezett 8 ezer tonnás sajtimport rendkívül sok. Idén vélhetően visszaesik ez a mennyiség a csökkenő német tejtermelés és a dráguló import miatt, továbbá idehaza is új sajftermelő kapacitások léptek/lépnek be a piacra.

Büszkék vagyunk ugyanakkor a sajtexportunkra, amely az elmúlt évben 39 ezer tonnát tett ki. Az átlagosan 6000 tonnás vaj és az 50 ezer tonnát meghaladó savanyított termék (joghurt) importunk tűnik egészségtelenül magasnak.

A dömpingáras import tejek visszaszorításában nagy szerepet játszott a vélelmezett áfacsalt tejek elleni kemény hatósági fellépés, a szervezetünkön belül kialakult tejtermelő-tejfeldolgozó-kereskedő oldalak közötti szakmaközi együttműködés is. A kétlépcsőben megvalósult áfa csökkentés hatása is rendkívül fontos volt abban, hogy mára döntően hazai tejet tudunk vásárolni a boltok polcain.

2010-ben 138 ezer tonna dobozos tejet importáltunk, 2017-re ez 63 ezer tonnára, majd a tavalyi évre már csak 35 ezer tonnára csökkent. Mindeközben 11 év alatt 44%-kal emelkedett fogyasztói folyadéktej termelésünk, amely jelenleg 520 ezer tonna.

Mekkora a magyar tejipar export teljesítménye, milyen tejipari termékeket viszünk jellemzően külföldre?

2015 és 2021 között 35 százalékot nöött tej és tejtermék exportunk euróban kifejezett értéke. A tavalyi exportunk értéke 410 millió EUR volt, amelynek felét a sajt és túró kategória teszi ki.

A tavalyi évben exportált tej és tejtermékeink mennyisége: nyerstej 256 ezer tonna, savó 44 ezer tonna, sajt 38 ezer tonna, tejszín 11 ezer tonna és 25 ezer tonna dobozos tej.

Mekkora kihívást jelent a takarmányárak, energiaárak drágulása, a bér és szállítási költségek emelkedése az ágazatnak? Ez mennyire jelenik meg a nyerstej felvásárlási árában, a termelői árakban és mekkora drágulást érzékelhetnek majd a fogyasztók?

A nyerstej hazai felvásárlási ára egy év alatt 56 százalékot, míg kiviteli ára 72 százalékot emelkedett, ami az elmúlt egy, másfél évben folyamatosan nyomás helyez a hazai késztermék önköltségekre és ezen keresztül a tejtermék árakra. Ezen felül a hazainál magasabb és nagyobb mértékben növekvő kiviteli áraknak is lehet egyes esetekben további árnövelő hatása.

Ugyanakkor a hazai alapanyagtej termelés döntő része a hazai feldolgozók által felvásárolt tejből készült késztermékeken keresztül a magyar piacon talál fogyasztóra, tehát annak stabil ellátása az elsődleges prioritás az ágazat minden szereplője számára.

Az átlagos hazai feldolgozói átdadói árak jellemzően 30-50 százalék között emelkedtek ebben az időszakban. Kiugróan magas a trappista sajt feldolgozói átdadói árának 70 százalékos emelkedése.

Egyértelműen azt látjuk, hogy a következő egy év a tejtermelők számára kritikus időszak lesz, kiemelten az Alföldön és a Dunántúl jelentős részén.

Az orosz-ukrán válság elhúzódása, a takarmányhiány és –ár, valamint a magas input költségek fennmaradása folyamatos költségnövekedést fog eredményezni a hazai tejágazatban, amely – az emelkedő átvételi árak ellenére is – állománycsökkenést és telepfelszámolásokat fog okozni. A jelenlegi közgazdasági helyzet miatt elnyert pályázati beruházások elhalasztásával, visszamondásával is számolni kell.

A tejfeldolgozó üzemekben a tejtermékgyártás során az igen energiaigényes fűtés (pasztörözés), illetve hűtés központi szerepet játszik. Mindkét esetben, de például a csomagolóanyagoknál is extrém árnövekedéseket tapasztalnak a tejfeldolgozók.

A nyerstej ár növekedése nem követi le az inputanyagok, valamint az állattartásban felhasznált üzemanyagok, takarmány és energia áremelkedését, nem is szólva az ezeket szükségszerűen lekövető élőmunka-költségről, melyet a szakképzési hiányosságokból fakadó munkaerő-hiány is indukál. Mindezek együttesen további pénzügyi befektetéseket igényelnek a termelőktől, mely egyre inkább a működőképességüket veszélyezteti.

Forrás: www.novekedes.hu

A horvát kormány korlátozni fogja egyes élelmiszerek árát

2022. szeptember 7.

A tej, a cukor, az olaj és a darált hús árát érintheti az intézkedés.

A horvát kormány az energia- és élelmiszerárak drágulása miatt átfogó intézkedéscsomagot dolgozott ki, amellyel segíteni kívánja a háztartásokat és a vállalkozókat - mondta Nina Obuljen Korzinek kulturális miniszter szerdán a horvát közszolgálati rádióknak adott interjújában, jelezve, hogy korlátozni fogják egyes élelmiszerek árát a családok védelme érdekében.

A horvát sajtó napok óta találgatja, milyen intézkedésekkel készül a kormány, hogy megállítsa a drágulásokat. Eddig kevés információ szivárgott ki, a kabinet a teljes csomagot csütörtöki ülésén mutatja be.

A horvát közszolgálati televízió (HRT) úgy tudja, Zágráb egyebek között korlátozni fogja a tej, a cukor, az olaj és a darált hús árát.

A Telegram című horvát internetes portál kormányközeli forrásokra hivatkozva azt írta: egyetlen energiahordozó sem fog drágulni a háztartások számára. "Sem a villany, sem a gáz, sem a víz, sem a távfűtés" - idézte a lap a forrást.

Hozzá tették: a nonprofit szektor és a közintézmények, mint az iskolák, óvodák, kórházak és az egyesületek ugyanolyan áron kapják majd a gázt és elektromos áramot, mint a háztartások. Azt azonban egyelőre nem lehet tudni, a vállalkozások és az önkormányzatok milyen támogatásban részesülnek majd - írták.

A horvát kormány idén áprilisban hosszú távon 25 százalékról 13 százalékra csökkentette a lakossági gáz áfáját, az április 1-jétől jövő március 31-ig tartó időszakra pedig 5 százalékra. A villamosenergia áfája marad 13 százalék, ugyanakkor az energiadrágulás és az attól elmaradó áremelés különbözetét a Horvát Elektromos Művek (HEP) vállalta át.

A gázártámogatás a mikro-, kis- és közepes vállalkozásokat is érintette, egy meghatározott fogyasztásig, utalványos rendszerben. A nagyobb vállalkozásoknak azonban havonta 300-400 százalékkal is emelkedett a villany- és gázszámlája az április 1-jétől eltelt időszakban.

Augusztus végén a kormány újabb intézkedést fogadott el: 5 százalékra csökkentette a faforgács, a pellet, a brikett és a tűzifa általános forgalmi adóját (áfa), valamint nulla százalékra a napelemekét. Az említett termékeken kívül 5 százalékra csökkentették a távhőszolgáltatás áfáját, beleértve a szállításhoz kapcsolódó díjakat is, a törvény hatálybalépésének napjától 2023. március 31-ig. A törvényjavaslatot még a parlamentnek is el kell fogadnia.

Zágráb kedden újabb rendeletben rögzítette az üzemanyagok árát is. A benzin kiskereskedelmi ára 0,57 lipával (1 kuna=100 lipa), 10,62 kunára (567,64 forint) csökkent, míg a gázolajé 0,54 lipával, 12,89 kunára (688,97 forint) nőtt.

Az árszabás - amely a benzin és a gázolaj esetében egyaránt 0,65 kuna/liter rögzített árrest határoz meg - az ország összes kiskereskedelmi töltőállomására vonatkozik a következő egy hétre.

Forrás: www.alon.hu

A háború elérte a boltokat: sokkal kevesebbet vesznek a magyarok ezekből a termékekből

2022. szeptember 8.

Az élelmiszereknél most leginkább a friss húsról, az édes és a sós snackekről, illetve a tejtermékekről mondtunk le a legnagyobb arányban – mondta el a növekedés.hu-nak Turcsán Tünde, a GfK Hungária FMCG-üzletágigazgatója.

Európában a heti bevásárlás az embereknek lassan felér egy kész horrorral. Nem elég, hogy a termékekért egyre borsosabb összeget kell leszurkolni, de az se világos, hogy az *ár-emelkedés* mikor fog végre leállni.

Nálunk most júliusban 4,1 százalékkal lettek drágábbak az élelmiszerek. A helyzet olykor napról napra változik. Magyarországon a fogyasztók különféle praktikákkal próbálnak alkalmazkodni a válságos állapotokhoz:

vannak, akik hajlandóak messzebbre is elutazni csak azért, hogy felhajtsanak néhány olcsóbb terméket, de páran azzal kalkulálnak, hogy a benzinköltségekkel együtt egy ilyen út már nem éri meg.

Jellemző, hogy a vásárlók a legtöbb kategóriában lefelé váltanak: a megszokott áruknak keresik az olcsóbb verzióit. A bevált brandeket például jó páran sajátmárkás termékekre cserélték le – mondta el a növekedés.hu-nak Turcsán Tünde, a GfK Hungária FMCG-üzletágigazgatója.

Most hogy az ukrán háború nyomán kipattant gazdasági válság egyre jobban begyűrűzik hozzánk és meg kell húzni a nadrágszíjat, a legtöbben első körben a szórakozással és a külső megjelenéssel kapcsolatos kiadásokat kezdték el visszavágni.

Érthető módon a sminkről, az új ruháról és a gyakori fodrászról viszonylag könnyen lemondunk egy válságban. Akárcsak egy lakásfelújításról.

A júniusi felmérésünk alapján, ami több mint háromezer háztartás megkérdezésével zajlott, a magyar lakosságnak egyelőre a 25 százaléka mondta azt, hogy az élelmiszer és a vegyiáru vásárlásokon is szeretne, illetve tervez spórolni, de azóta is sok új változás történt, a háztartásoknak muszáj lesz az élelmiszer vásárlási szokásaikon is módosítani.

árulta el Turcsán Tünde. Az eladásoknál a mennyiségi csökkenés már be is indult: az FMCG, vagyis a napi fogyasztási cikkek piacán május és július között 2,6 százalékos volt a visszaesés a tavalyi év hasonló időszakához képest. Az áremelkedések miatt viszont az értékesítési forgalom még így is nőtt úgy 14,5 százalékkal.

A kereskedelemre persze komoly hatása van annak, hogy az alapvető élelmiszerekre – így például a lisztre, a csirkemellre és a cukorra – egyelőre árstop van kivetve.

Az érintett termékekből jóval bátrabban vásárolnak a magyarok. Május és július között az eladott mennyiség több alapvető élelmiszernél még nőtt is.

Az biztos, hogy ha az árstop megszűnik annak újra erős hatása lesz a háztartásokra. A többi termékénél lassan, hétről hétre nőttek a címkéken szereplő összegek, ezeknél viszont, amikor megszűnnek a rögzített árak, hirtelen fognak az egekbe szökni.

Az élelmiszereknél most leginkább a friss húsról, az édes és a sós snackekről, illetve a tejtermékekről mondtunk le a legnagyobb arányban.

Több kategória is van, ahol a csökkenés mértéke az értékesítési volumeneknél 10 százalék körül mozog.

Turcsán Tünde elmondta, hogy egyre több családnál – már azoknál is, akik eddig jobb anyagi helyzetben voltak – nem marad pénz a megtakarításokra, mert a havi büdzsét felemészti az energia és az élelmiszer árak növekedése.

Bár látni, hogy a piac jelentősen át fog alakulni, most még csak a változások elején vagyunk. Hogy a kiadásaink mekkora részét viszi majd el az élelmiszerek vásárlása? Ezt ma még nehéz megbecsülni, mert túlságosan sok tényező befolyásolhatja a jövőbeli trendeket. Korábban ez az arány úgy 30-31 százalék körül mozgott.

Még csak ezután fog kiderülni, hogy melyek lesznek azok a kereskedelmi egységek vagy láncok, amelyekről a legnagyobb számban pártolnak el a vevők. Egyelőre az biztos, hogy a válság a diszkontok további erősödését hozta magával.

Ráadásul a COVID járvány alatt jelentősen megnőtt az online csatornák forgalma és ez a lendület továbbra is tart.

Május és július között a netes FMCG értékesítésekben 50 százaléknál is nagyobb volt az értékbeli bővülés. Viszont a bázis roppant alacsony: hisz az online csatornák piaci részesedése még mindig 2 százalék alatti.

Forrás: www.novekedes.hu

15,6 százalékkal nőttek átlagosan az árak augusztusban a KSH szerint

2022. szeptember 8.

Az élelmiszerek ára egy év alatt átlagosan 30,9 százalékot nöött. A margarin ára 66,9, a kenyéré 64,3, a sajté 61,0 százalékkal emelkedett egy év alatt. A száraztészta 57,9, a tejtermékek 54,7, a vaj és vajkrém 54,5, a péksütemények 45,4, a tojás 42,0 százalékkal, a rizs 40,9 százalékkal, a baromfihús és az édesipari lisztesáru 40,4 százalékkal drágult.

Augusztusban a fogyasztói árak átlagosan 15,6 százalékkal meghaladták az egy évvel korábbiakat, egy hónap alatt 1,8 százalékkal nőttek - jelentette csütörtökön a Központi Statisztikai Hivatal (KSH). Az elemzők 15,7 százalékos augusztusi inflációt vártak.

Az elmúlt egy évben az élelmiszerek és a tartós fogyasztási cikkek ára emelkedett a leginkább, 30,9, illetve 14,8 százalékkal.

Az éves maginfláció 19,0 százalékos, a nyugdíjas kosárra számított fogyasztói áremelkedés 15,7 százalékos volt augusztusban - közölte a KSH. A fogyasztói árak átlagos emelkedése 1,9, a maginfláció 2,3 százalékponttal gyorsult a júliusi 13,7, illetve 16,7 százalékosról.

Az élelmiszerek ára augusztusban 3,3 százalékkal nöött és a 30,9 százalékos éves emelkedés 3,9 százalékponttal élénkebb a júliusinál. A margarin ára 66,9, a kenyéré 64,3, a sajté 61,0 százalékkal emelkedett egy év alatt. A száraztészta 57,9, a tejtermékek 54,7, a vaj és vajkrém 54,5, a péksütemények 45,4, a tojás 42,0 százalékkal, a rizs 40,9 százalékkal, a baromfihús és az édesipari lisztesáru 40,4 százalékkal drágult - sorolta a KSH. Az élelmiszerek árának átlagos emelkedésénél mérsékeltebben, 15,9 százalékkal nöött az idényáras élelmiszerek (burgonya, friss zöldség, gyümölcs) ára. A csokoládé, kakaó 17,1, a cukor 9,3, az étolaj 5,0 százalékkal került többbe, mint tavaly augusztusban.

A tartós fogyasztási cikkekért 14,8, ezen belül a konyha- és egyéb bútorokért 20,9, az új személygépkocsikért 19,9, a használt személygépkocsikért 18,1, a szobabútorokért 19,3 százalékkal kellett többet fizetni. A szeszes italok, dohányárak átlagosan 13,1, ezen belül a szeszes italok 15,5 százalékkal drágultak. Az állateledelek ára 40,3, a palackos gázé 27,4, a

lakásjavító és -karbantartó cikkeké 26,7, a testápolási cikkeké 20,3, a járműüzemanyagoké 6,2 százalékkal lett magasabb a KSH jelentése szerint.

A járműüzemanyagok ára 0,3 százalékkal nőtt egy hónap alatt, annak következtében, hogy a hatósági ár kedvezményezett köréből kikerültek a céges tulajdonú személygépjárművek, amelyek közül a magáncélra is felhasználható járművekbe vásárolt üzemanyagok magasabb ára a fogyasztóiár-index részét képezi - hívta fel a figyelmet a KSH.

A szolgáltatások díja 7,7 százalékkal emelkedett, ezen belül a taxi 27,3, a lakásjavítás és -karbantartás 21,7, a járműjavítás és -karbantartás 18,1, az üdülési szolgáltatás 13,5 százalékkal került többbe, a lakbérek 12,5 százalékkal emelkedtek - tették hozzá.

Júliushoz viszonyítva a fogyasztói árak átlagosan 1,8 százalékkal nőttek. Az élelmiszerek 3,3 százalékkal drágultak, ezen belül a tejtermékek, valamint a vaj és vajkrém 8,2, a száraztészta 6,1, a rizs 5,6, a tej és sajt egyaránt 5,4, a kenyér 5,3, a péksütemények, valamint a csokoládé, kakaó 5,0 százalékkal többbe, a párizsi, kolbász 1,2 százalékkal kevesebbe kerültek. A tartós fogyasztási cikkek ára 1,2 százalékkal nőtt, a szolgáltatásoké 1,3 százalékkal emelkedett, ezen belül az üdülési szolgáltatásokért 4,7 százalékkal kellett többet fizetni. Az új egyetemi félév kezdetének közeledtével párhuzamosan a lakbérek 2,4 százalékkal emelkedtek.

A vezetékes gáz és az elektromos energia lakossági árának augusztus 1-jétől hatályos változása a hazai módszertan szerint számított fogyasztóiár-indexben - az első magasabb összegű számlák kézhezvételét és kifizetését követően - a szeptemberi adatokban jelenik meg először - tájékoztatott a KSH.

Az év első nyolc hónapjában a fogyasztói árak az összes háztartást figyelembe véve átlagosan 10,7, a nyugdíjas háztartások körében 10,6 százalékkal emelkedtek a múlt év azonos időszakához mérve.

Forrás: www.ezalenyeg.hu

Letarolhatja a boltokat a legújabb magyar sajt: te megkóstolnád?

2022. szeptember 9.

Az Alföldi Tej Értékesítő és Beszerző Kft. 2003. április 30-án 23 taggal, 6,7 millió forint jegyzett tőkével és 85 millió liter tejtermelő kapacitással alakult meg Hajdú-Bihar megyében, debreceni központtal. A vállalat 2022 szeptemberében tovább bővíti sajtportfólióját, és bevezeti a Riska Gouda sajtot. A Riska Gouda sajt két kiserelésben, a 125g-os szeletelt és a 200g-os darabolt verzióban kerül a piacra.

A kezdetek óta eltelt közel 20 év alatt cégünk kiemelkedő résztvevőjévé vált a magyarországi tejtermelő és tejfeldolgozó piacnak - írja közleményében a cég. A Nyugat-Európában hagyományosan jól működő szövetkezeti modellt követik, azaz termékeiket közvetlenül a magyar tejtermelő tulajdonosaiktól érkező, minőségi alapanyagból készítik. A vállalat két tejipari üzemmel rendelkezik - Székesfehérvár és Debrecen - ahol, több mint 700 magyar munkavállalónak biztosítanak munkahelyet.

A cég portfóliójának jelentős részét székesfehérvári üzemükben gyártják. Az UHT és ESL tejek mellett, tejföl, vaj, kefir, tejszín, ízesített tejek, natúr és ízesített joghurtokat készítenek. Debrecenben a hagyományos értékkel bíró rögzös túrógyártás zajlik, illetve a 4,8 milliárd forintos állami támogatással megvalósult és 2018-ban átadott sajtüzemben készül a prémium minőségű Magyar Trappista sajt. Mindemellett porító üzemükben édes-, és ásványianyaggal csökkentett savóporokat, tejporokat állítanak elő. A két üzemben együttesen éves szinten közel 270 millió liter tejet használnak fel.

A portfólió nagy része a vállalat két fő márkájának - Magyar Tej és Riska - alá tagozódik be. Kiemelt figyelmet fordítanak az ételintoleranciában szenvedő fogyasztókra is, így a Riska márka alatt széles laktózmentes portfóliót alakítottak ki.

A vállalat a jövőben további fejlesztéseket tervez, így újabb termékekkel és még gazdagabb ízválasztékkal lepi meg a fogyasztókat. 2022 szeptemberében pedig tovább bővítik sajtportfóliójukat, és bevezetik a Riska Gouda sajtot. A Riska Gouda sajt két, a fogyasztók körében közkedvelt kiszerelésben, a 125g-os szeletelt és a 200g-os darabolt verzióban kerül a piacra.

Forrás: www.agrarszektor.hu

Import tejjel próbálja Szerbia csökkenteni a hiányt

2022. szeptember 9.

A szerbiai tejtermelők bejelentették, hogy elviselhetetlen a helyzet, ugyanis növekszik az alacsony felvásárlási ár miatti veszteség, illetve a takarmány drágulása a tehenek „kiárusításához” vezet, így pedig csökken a termelés.

A tej hiányát a szerb állam külföldi forrásból igyekszik mérsékelni, így az egyes üzletek polcai mintegy tíz nap után egyedül tartós tejjel telhetnek meg. A hiány miatt megtiltották a tej exportját, ez alól kivételt képez Albánia és Észak-Macedónia, illetve a Nyílt Balkán kezdeményezés tagjai – írta a 021.rs.

A szerb portál szerint a hazai termelők még nem kapták meg az egy hónappal ezelőtt ígért 15 dináros (51 forint) jutalékot az egy liter eladott tej után. Sanja Bugarski, a marhatenyésztők szövetségének elnöke úgy fogalmazott, hogy ez „csak egy lyukat tömne be a süllyedő hajón, ahol sokkal több ilyen lyuk van”.

Dejan Trajkovic szerbiai tehéntenyésztő megerősítette, hogy a tejhiány abban nyilvánul meg, hogy a tejtároló tartályok üresek, a kisebb farmokat pedig bezárták – írta a Direktno.rs. Azt is elmondta, hogy az alacsony felvásárlási ár már 2-3 éve jelen van, és már ő is azon gondolkodik, hogy húsz év után lakatot tesz tenyésztőfarmjára.

Elmondása szerint: „Szénám még van a következő fél évre, de azután nem tudok mit tenni, sem anyagi eszközök nem állnak a rendelkezésemre, de nincs is kitől vásárolni a katasztrofális szárazság miatt.”

Az elmúlt napokban sok találgatás és félretájékoztatás jelent meg a közösségi oldalakon a tejről, annak áráról, valamint a szerbiai tejelő tehenek számáról – mondta Branislav Nedimovic szerb mezőgazdasági miniszter. Elmondása szerint Szerbia új kormánya foglalkozni fog az üszőtenyésztőknek szánt intézkedésekkel, hogy Szerbiában több tej legyen, és megszűnjön az átmeneti hiány.

Zarko Malinovic, a szerbiai gazdasági kamarából felhívta a figyelmet arra, hogy nem hiányról van szó, hanem egy rövid távú zavarról a piacon – írta az Euronews Serbia.

„A piacot ugyanolyan mennyiségben látják el, mint az előző időszakban. A tejhiányról szóló történetek miatt nőtt meg a kereslet” – magyarázta Malinovic.

Mint kiderült, a kereskedők minden készletet elérhetővé tettek, és mindent megtesznek a stabil ellátás biztosítása érdekében.

Kijelentette: „A polgároknak meg kell érteniük, hogy Szerbiában a kereskedelmi árak nagyon alacsonyak. A kereskedők pénzt veszítenek, de tisztában vannak azzal a felelősséggel, amely jelenleg rájuk nehezedik, ugyanis a termékek 15–20 százalékának korlátozott az ára, így osztoznak a polgárokkal a válság terheiben.” Felhívta a lakosság figyelmét arra, hogy ne halmozzák fel készleteket, mert így csak tovább fokozódik a helyzet.

„Nem szükséges, hogy kartonszámra vásárolják a tejet. Ez egy olyan áru, amelynek korlátozott a szavatossági ideje. Ha fogyasztóként felelősségteljesen járunk el, a szükséges mennyiséget vásároljuk meg, és nem halmozzuk fel, akkor stabil lesz az ellátás is” – tette hozzá Malinovic.

Forrás: www.hirado.hu

Sok a különbség az egyes tejhelyettesítő növényi italok termesztésében

2022. szeptember 10.

A növényi italok minden környezeti mutatóban (víz- és földhasználat, üvegházgáz kibocsátások) jobban teljesítenek, mint a tehéntej. Ám ez nem jelenti azt, hogy teljesen mentesek volnának a környezeti terheléstől. A szállításból eredő kibocsátásokon kívül a rizs- és mandulaitalnak magas a vízlábnyoma, az utóbbinál használt permetezőszerek pedig ártalmasak a méhekre. Általánosan elmondható, hogy termőföld-szükségletet tekintve jellemzően a tehéntej megtermeléséhez szükséges föld tizede elegendő volna a növényi italok előállításához.

A Másfél fok írta meg, hogy ugyan trendszerűen nő a kereslet ezen termékek iránt itthon is, a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetemen készített felméréséből kiderül, hogy a terjedésük legfőbb hazai akadálya a magas ár és az alacsonyabb élvezeti érték az állati eredetű termékekhez képest. Bár egyre fontosabbak a környezeti szempontok a vásárlás során, a fogyasztók inkább egészségügyi és állatjóléti okokból döntenek mellettük. Csupán a megkérdezettek 10%-a mondta, hogy vegán étrend miatt keresi ezeket a tejhelyettesítőket, azaz látszik, hogy a fő célközönség a növényi eredetű helyettesítő termékek iránt általában nyitott fogyasztók – írták.

Kertész István folyamattervező élelmiszermérnök, az élelmiszertudományok doktora (PhD), a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem (korábban Szent István Egyetem) Élelmiszertudományi Karának egyetemi tanársegédje írta meg, hogy napjainkban egyre népszerűbbé válik a növényi eredetű élelmiszerek fogyasztása. Ez főként egészségügyi és részben környezettudatosági okokra vezethető vissza. Az egyik ilyen termék a vegán tej vagy más néven növényi tej, valamint a növényi eredetű tejtermék-imitációk, úgy mint növényi joghurt vagy növényi sajt.

Lényeges, hogy a növényi italok fogyasztása környezetterhelés szempontjából előnyösebb a tehéntejnél, bár a tejalternatívákat választók többsége számára ez egyelőre sokadlagos szempont az egészségre gyakorolt hatás, az élvezeti érték és az állatjóléti szempontok után.

Bár a hazai szabályozás nem engedi tejként vagy joghurtként forgalmazni, a fogyasztók főként ezek alternatívájaként választják őket. Ygy a köznyelvben is csak mint „mandulatej” vagy „vegán sajt” terjedtek el. A szerző a cikkben arra kereste a választ, hogy környezet szempontjából ezen termékek választása milyen hatással bír. A nemzetközi eredményeket kiegészítették a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem (MATE) Élelmiszermérnöki képzésén, az Alkalmazott Informatika kurzusának keretei között megvalósított saját hazai felméréssel.

Általában nem azért választanak növényi italt, mert vegánok akarnak lenni

Több, az utóbbi időben napvilágot látott felmérés mutat rá, hogy ma már nem csak a speciális táplálkozási szokások kielégítésére, hanem a környezetvédelmi okokat szem előtt tartva vásárolnak növényi eredetű termékeket az emberek.

Sokáig az egyik fő ok a növényi italok preferálásában a laktóz-érzékenység volt, ám ez változni látszik. Az állatjóléti és a környezetvédelmi szempontok is egyre inkább közrejátszanak a növényi tejhelyettesítők választásában.

Szöllősi Réka élelmiszeripari tanácsadó szerint hazánkban még nem igazán elterjedt a növényi alapú táplálkozás, aminek fő akadálya a hús- és tejtermékek élvezeti értéke. Ezzel szemben a megkérdezettek ötöde mérsékelné a húsfogyasztását etikai, és szintén ötöde környezetvédelmi okokból, és mindössze 5-9% az, aki csak anyagi okokból tenne így.

A fenti adatok azt mutatják, hogy javul a nyitottság az alacsonyabb állatitermék-fogyasztásra, és azok növényi alapú termékkel való helyettesítésére. A lassú változás (a nyitottság hiányán kívül) három fő okra vezethető vissza:

- magas ár,
- alacsony élvezeti érték,
- nem elegendő kínálat.

Ez egyértelműen kiolvasható a Smart Protein projekt által készített reprezentatív kérdőívből, melyben 10 Európai Unió tagország 7590 lakosának véleményét elemezték. Bár ebben a felmérésben Magyarország nem vett részt, a MATE élelmiszermérnök szakos hallgatói hasonló eredményre jutottak nem reprezentatív felmérésükben.

A tejhelyettesítőket nem fogyasztó válaszadók közel fele a magas árat és az alacsony élvezeti értéket is megjelölte indokként.

További érdekes, más felmérésekkel való egyezés, hogy csupán a válaszadók 10%-a indokolta a növényi italok fogyasztását vegán étrend követésével. Tehát a fő célközönsége ezen termékeknek nem a kizárólag növényi termékeket fogyasztó, hanem a nem állati eredetű helyettesítő termékek iránt általában nyitott fogyasztók. A következetesen minden felmérésből és tanulmányból kiolvasható aggályok azonban a jövőben egyre kevésbé lesznek megalapozottak.

Egyre több tejtermék helyettesítőt fogyasztunk

Az élelmiszervilág.hu által publikált másik összefoglaló a Smart Protein projekt 2018-2020. európai piaci felmérését értelmezi. Bár Magyarország ebben az Európai uniós felmérésben sem szerepelt, jól látható, hogy kínálatban, eladások számában és az árakban is kedvező változások figyelhetők meg (a jelenlegi infláció hatását figyelembe nem véve), amint az hazánkban is tapasztalható, a legnépszerűbb termékkategória pedig a növényi italok piaca – írták.

Keresletnövekedés és árcsökkenés

Ezek a legtöbb esetben nagyobb növekedést mutatnak az eladott volument illetően, mint az eladások értékében, tehát egy általános csökkenés figyelhető meg az árakban, miközben az esetek többségében kétszámjegyű növekedés tapasztalható mindkét mutatószámában. Hozzá kell tenni, hogy az utóbbi öt évben a megtermelt tehéntej mennyisége is néhány százalékos növekedést mutat a legtöbb uniós országban.

A lényeges kérdés azonban, hogy milyen hatást gyakorol ez a változás a környezetre, hiszen a táplálkozási és élelmiszervásárlási szokásaink a legjelentősebb befolyásoló tényezők között vannak ebben a kérdésben.

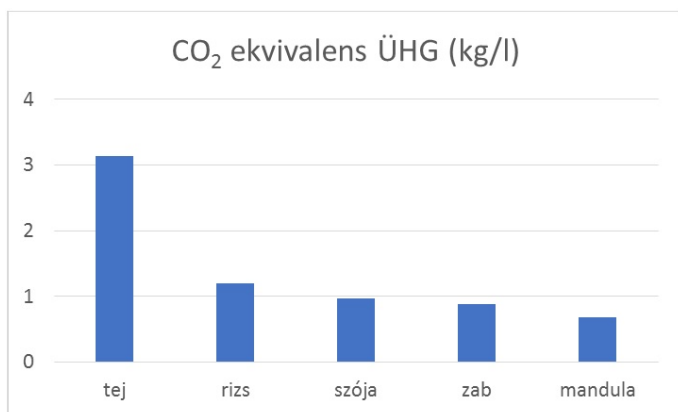
Környezeti terhelés: mind jobb, mint a tehéntej, de vannak hátrányok

A növényi italok környezeti hatásának vizsgálatakor a három legfontosabb szempont:

- a vízigény,
- a földszükséglet és
- az üvegházhatású-gázkibocsátások.

Természetesen a szállítmányozás környezetterhelése sem elhanyagolható, azonban az alacsony mértékű hazai tejalternatíva-termelés miatt a tehéntej ebben verhetetlen (egyelőre). A vegán italoknál ezen szempontok különbözhetnek attól függően, hogy az ital milyen növényből készül. A legismertebb növényi alapanyagok a mandula, szója, rizs, zab, kókusz, de ezek mellett számos egyéb növényi alapú itallal találkozhatunk a boltok polcain. Az Oxfordi Egyetem tanulmányának számításai szerint a tehéntej előállítása során a víz, a föld és a kibocsátások mérőszámai jelentősen magasabbak a növényi italokéhoz képest.

Az adatok közötti különbség mértéke természetesen attól is függ, hogy milyen növényi italt vizsgálunk – írta a szerző. A tanulmány egységnyi növényi, illetve tehéntej előállításához szükséges víz- és talajszükségletet, valamint az előállítás során kibocsátott üvegházhatású gázokat hasonlítja össze.

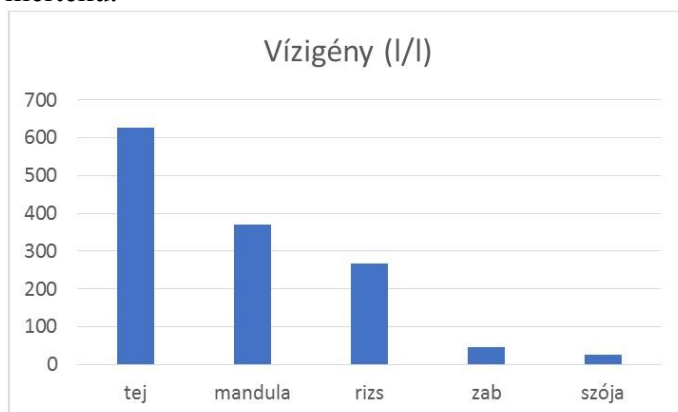
Üvegházhatású gázok kibocsátása az egyes termékek előállítása során. A tehéntej jár a legmagasabb kibocsátásokkal. (Poore&Nemecek 2018 nyomán) A szerző ábrája.

Több összehasonlításban előnyösebbek a tejhelyettesítő növényi italok, mint a tehéntej

Az utóbbit megvizsgálva a növény italok közül még a rizsitalhoz tartozó legmagasabb karbonlábnyom mértéke is kevesebb, mint fele a tehéntejéhez képest.

A szerző szerint itt meg kell jegyezni, hogy nagyobb arányban a növények leszedése után történő feldolgozás során keletkeznek ezek a gázok. Azonban épp a rizs esetén a termesztés szükséges velejárójaként termelik a baktériumok a keletkező metánt.

Bár a vízszükséglet tekintetében a legtöbb növényi ital előállítása során felhasznált víz mennyisége igen magas, de még így is a fele, mint amit a tehéntej előállítása igényel. Kivételt képez ez alól a legnépszerűbb tejalternatíva, a mandulaital, amelynek vízigénye sok esetben többszöröse a tehéntejének, de átlagosan is azzal összehasonlítható mértékű.

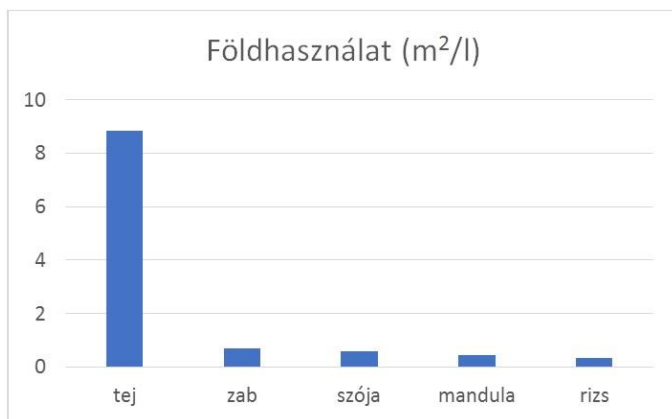
Vízfelhasználás az egyes termékek előállítása során. A tehéntej itt is első (több mint 600 liter víz szükséges 1 liter tehéntej előállításához), de a mandula és a rizs vízigénye sem elhanyagolható. (Poore&Nemecek 2018 nyomán) A szerző, Kertész István ábrája.

Hátrányok és károk

Mindezen felül jelentős a méhek számára káros permetezőszer-igénye, továbbá a Föld mandulatermelésének nagyjából 80%-a Kaliforniából származik. Így a szállítás során keletkező üvegházgáz kibocsátás is megfontolandó (a Magyarországon forgalomba kerülő mandulaitalhoz felhasznált alapanyag eredetéről nincs elérhető statisztika).

A kókusz alapú tejhelyettesítők (és más kókusz alapú termékek) értelemszerűen szintén rendelkeznek ezzel a hátránnyal, ezenfelül a gazdaságos termelést megalapozó erdőirtások a biodiverzitást erősen megtépázzák és növelik kibocsátásokat (hasonlatosan a pálmaolaj- és avokádó-előállításához).

Általánosan elmondható azonban, hogy termőföld-szükségletet tekintve jellemzően a tehéntej megtermeléséhez szükséges föld kevesebb, mint 10%-a elegendő a növényi italokhoz.

Az egyes termékek jellemző földszükséglete. A tehéntej előállításának földszükséglete sokszorosa bármelyik növényi italhoz képest. (Poore&Nemecek 2018 nyomán) A szerző, Kertész István ábrája.

Melyik növényi italt érdemes fogyasztani?

A legkiegyensúlyozottabb alternatíva ezek alapján a szójaital, amelynek nem hanyagolható el az állati eredetű termékekhez hasonlatos aminosav-összetétele, tehát alapvetően jobb tápértékkel rendelkezik a legtöbb tejalternatívánál. Nagy mennyiségben fogyasztva jelentős az antinutritív (emészthetőséget rontó) összetevők és hormonhatású fitoösztrogének bevitel – írták.

Bár az eddig megjelent tanulmányok egymásnak ellentmondó eredményekről számolnak be, a bizonytalanok és egészségtudatosságra törekvők számára megfelelő alternatíva a zabital. A zabital esetén a vásárlás helyéhez közel megtermelt termékről van szó (az itthon legnépszerűbbek esetében Franciaország, Ausztria és Németország), amely alacsony víz- és termőföldigényű, alacsony üvegházgáz-kibocsátású, eutrofizációs hatása és általánosságban műtrágyaigénye is alacsony, a teljes ökológiai lábnyom átfogó vizsgálata alapján alig marad el a szójaitaltól.

Forrás: www.magro.hu

Tejválságot hoz az ősz Szerbiába

2022. szeptember 11.

A szerbiai tejtermelők úgy gondolják, hogy a kormány a korábbi piaci szabályozással tönkretette az ágazatukat, a tej árának korlátozása pedig a jómódúakat is segíti, akik nem szorulnak rá erre.

A jelenlegi tejhiány még csak a kezdet, a helyzet egyre rosszabb lesz, mert az ágazatot tönkretették – mondják a szerbiai tejtermelők a vajdasági Szabad Magyar Szó tudósítása szerint. Josip Mačković mérgesi farmtulajdonos szerint a tejtermelés ágazata megszűnt.

A kormány érthetetlen döntéseket hozott, amikor a korlátozta az alapvető élelmiszerek árát, köztük a tejet is, miközben a termelési árak drasztikusan megemelkedtek. Mint elmondta, a tejtermelők olyan javaslatot tettek a feldolgozóknak és a kereskedőknek, hogy állapodjanak meg arról: miként osztoznak a profiton, ha van, ha pedig veszteséges a tejtermelés, akkor ne csak a tejtermelőkön csattanjon az ostor.

Ne az árakat korlátozzák!

Josip Mačković úgy véli, hogy a tej árának a korlátozása hibás döntés, mert Szerbiában a szociális védelemnek kellene gondoskodnia azokról, akik nem tudják megvenni a tejet, és nem kellene az államnak azokat védenie, akiknek teljesen mindegy, hogy egy liter tej 200 vagy 300 dinár.

A 2,8 százalékos zsírtartalmú tej szeptember 6-ától 128,99 dinárba (409 forint) kerül, ami azt jelenti, hogy kilenc dinárral lesz drágább a tej, mint korábban, ugyanis az eddigi hatósági ár 119,99 dinár volt. A szerb kormány arról is döntést hozott, hogy szeptember 30-ig nem lehet külföldre szállítani friss tejet és egyes tejtermékeket.

Jön a feketeleves

Dejan Trajković skorenovaci farmtulajdonos elmondása szerint a tejhiány októberben és novemberben lesz a legsúlyosabb, mert akkor nagyobb a kereslet – jelenleg Belgrádban lehet kapni, mert a legtöbb tejet oda szállítják, de más helyeken alig van tej a polcokon.

Trajković szerint a jelenlegi helyzet annak a következménye, hogy a tejgyárak „nem szokták meg azt, hogy fizetniük kell a tejért”, amelynek a felvásárlási ára most nem 50-60, hanem legalább 120 dinár kellene legyen.

Forrás: www.napi.hu

Hamarosan a Trappista sajtra is kiterjed a Magyar Élelmiszerkönyv

2022. szeptember 12.

A Magyar Élelmiszerkönyv (MÉ) hamarosan kibővül a Trappista sajtról szóló fejezettel, amelyben szabályozzák egyebek mellett a sajthoz felhasználható összetevőket, a termék alakját és méretét - közölte a Tej Terméktanács hétfőn az MTI-vel.

Felidézték, hogy az Agrárminisztérium irányítása alatt működő Magyar Élelmiszerkönyv Bizottság még 2019-ben kiegészítette az MÉ I. kötet tejtermékekről szóló előírását a Trappista sajtra vonatkozó fejezettel.

Ugyanakkor jelezték, a fogyasztók magasabb minőségű tejtermékek iránti megnövekedett igénye miatt is fontos, hogy a Trappista sajtra ne csak termékcsoport szinten (érelt, félkemény sajt) legyenek meghatározva a követelmények, hanem az új szabályozásban már termékszínt is, amely kiterjed a felhasználható összetevőkre, a sajt alakjára, méretére, összetételi kritériumokra is. Emellett a Magyar Élelmiszerkönyv tartalmaz majd egy részletes érzékszervi követelményrendszert is. Az új szabályozással a fogyasztók egyértelmű és tisztességes tájékoztatást kaphatnak a megnevezésen keresztül is a minőségről és a beltartalmi értékekről - hangsúlyozta a Tej Terméktanács.

Közölték, a magyarországi gyártású Trappista sajt hagyományosan korong alakú, ezért a hasáb alakú Trappista sajt - amelynek döntő többsége import eredetű - csak szeletelt vagy reszelt formában, valamint több összetevőből álló élelmiszer alapanyagaként lesz csak forgalomba hozható. Rámutattak, hogy évente 60-65 ezer tonna sajt érkezik Magyarországra. Ebből a mennyiségből a Központi Statisztikai Hivatal (KSH) adatai szerint évente 37 ezer tonna eshet a félkemény kategória alá.

Az Agrárközgazdasági Intézet (AKI) Piaci Árinformációs Rendszerének (PÁIR) adatai szerint 2021-ben 19 558 tonna, míg egy évvel korábban 17 611 tonna Trappista sajtot értékesítettek belföldön a magyarországi feldolgozók.

Az új szabályozással az importált félkemény sajtokról - melyeket gyakran nehéz lekövetni, hogy azok Gouda, Edami, Trappista jellegűek, vagy csak "nagy-lyukúak" - sokkal tisztább képet kapnak majd a fogyasztók. Mindezek mellett a vásárlók arra a kérdésre is választ kaphatnak például, hogy miként érkezhetsen Lengyelországból és Németországból annyi - náluk kevésbe elterjedt, alig ismert - Trappista sajt - derül ki a Tej Terméktanács közleményéből.

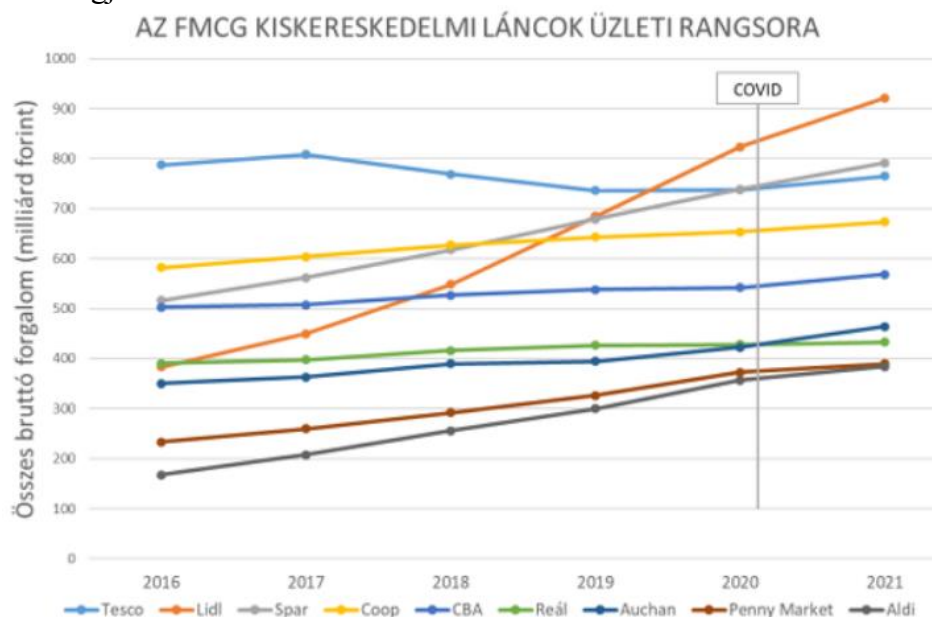
Forrás: www.profitline.hu

Kiskereskedelmi láncok közötti verseny alakulása és hatása a hazai élelmiszer-előállítókra

2022. szeptember 12.

A 2020 tavaszán begyűrűzött COVID veszélyhelyzet hatása kiterjedt a hazai élelmiszer előállítás és forgalmazás területére, azonban az éves adatok alapján árbevétel csökkenés nem volt megfigyelhető. A COVID kezdeti szakaszában (2020. márciusában) jelentkező tömeges vásárlás után konszolidálódott helyzetben bekövetkezett kereslet csökkenés az éves árbevételre nem volt hatással. A COVID szakaszai alatt viszont átalakult a belföldi fogyasztás szerkezete, megváltozott a fogyasztói preferencia, valamint korlátozások voltak a HORECA szektor és a közétkeztetés területén, amelyek együttesen új kihívások elé állították az élelmiszergyártókat.

A veszélyhelyzeti időszak – és különösen a nyitvatartás korlátozásával, az időszavas vásárlás alkalmazásával érintett hónapok – jelentős változást hozott a legtöbb nemzetgazdasági ág és ágazat számára az alapanyag termeléstől, az élelmiszer-előállítóktól kezdve a nagy- és kiskereskedelemig. A kereskedelem szereplőinek sok nehézséggel kellett megküzdeniük és stratégiájukat a kialakult helyzethez többször kellett igazítaniuk, mert a beszállítóktól származó áruk elérhetősége, mennyisége a fogyasztói kereslet összetétele és ingadozása a logisztikai rendszerek kapacitásait jelentősen túlterhelte. Mindezek mellett az e-kereskedelem dinamikus növekvő igénye – amely fokozta az elosztó rendszerek terheltségét is – új versenytársak megjelenését ösztönözte az élelmiszer-kiskereskedelem területén.

Forrás: Trade magazin

A hazai fogyasztók árérzékenysége az elmúlt időszak alatt tovább fokozódott, amely a diszkont láncok erősödését tette lehetővé. A hazai piacon jelenlévő három diszkont közül a kevesebb bolti egységgel rendelkező kettő az utolsó helyen van – bár forgalom-növekedésük aránya magasabb, mint az előttük álló láncoké –, azonban a Lidl pár év alatt a középmezőnyből az első helyre került, közel 950 milliárdos éves bruttó forgalommal. A jellemzően PL-t (private label – kereskedelmi márkás termékek) forgalmazó diszkont első helyre kerüléséből, valamint pozíciójának megőrzéséből a PL részesedés hazai növekedésére lehet következtetni, amely visszaigazolja azokat a felméréseket, amelyek az árérzékenység fokozódását mutatják be. A TOP9 FMCG között az egyetlen lánc, amelynek bevétele

csökkent az évek alatt a Tesco (első helyről a harmadikra esett vissza), de a Covid alatt az ő forgalmuk is nőtt.

A kiskereskedelem szereplői között végbement változások a PL termékek növekvő szerepére is visszavezethetők, de természetesen nem kizárólagos formában. A diszkont láncok – néhány nagyobb alapterületet preferáló láncsal szemben – a sűrűbben lakott területeken nyitottak nagyobb számban áruházakat, ezzel segítve a fogyasztókat a napi bevásárlási szokásuk megerősítésében és ezzel együtt az alacsonyabb fajlagos működtetési költségek mellett saját forgalmuk növelését.

A PL termékek térnyerése és a gyártói márkás termékek forgalom-változása a fogyasztói kosárban új stratégiát kíván az előállítóktól:

- Érdemes lehet a kiskereskedelmi láncokkal hosszabb távra szerződni, hogy a legkelendőbb PL termékek mellett az újonnan megjelent fogyasztói igényeknek megfelelő új termékeket is közösen fejlesszék ki, amelynek beszállítója így a már szerződött PL gyártó marad.
- Az előállítók mindenképpen ragaszkodjanak ahhoz, hogy az ovál bélyegző (állategészségügyi jelölés) mellett vállalkozásuk nevét is tüntessék fel a termékek csomagolásán.
- A kiskereskedelmi lánc és a gyártó közösen törekedjenek arra, hogy a termékeken minél hangsúlyosabban kerüljön feltüntetésre a hazai és nyomonkövethető eredet.
- A gyártói márkás termékek új disztribúciós csatornákon történő értékesítését fejleszteni szükséges, ahol a márkanév, a házhozszállítás preferenciaként merül fel a fogyasztói réteg számára (e-kereskedelem, delikát shop-ok, stb.).

Forrás: www.nak.hu

Jön a 100 forintos tojás, drágul a hús és a tej, sorra kerülhetnek a desszertek is

2022. szeptember 13.

Mivel a takarmány ára az egyik legnagyobb költségelem az állattartóknál, a háború és az aszály nemcsak a takarmány, hanem ezzel a hús, a tojás és a tej árát is az egekbe repíti. Ha ez nem lenne elég, az energia is drágul, márpedig az állattartó telepek is használnak áramot és gázt. A drágulás már most is elképesztő, és nem látni, hol a vége.

Minden állattartó ágazatban állománycsökkenésre és az állati termékek további drágulására számítanak a magyar gazdák. Az árakat már nem csupán a takarmányárak hajtják felfelé, hanem az elszálló rezsi- és üzemanyagköltségek is, de még a csomagolóanyag is drágul.

„Szinte minden további feldolgozóipari önköltségelem – a logisztika, a vegyszer, a munkaruha, a szennyvízköltség stb. – kiszámíthatatlanul és folyamatosan emelkedik” – mondta a Telex kérdéseire válaszolva Harcz Zoltán, a Tej Szakmaközi Szervezet és Terméktanács ügyvezető igazgatója. Szerinte annak ellenére, hogy a nemzetközi sajtóban az utóbbi hetekben többször is a gabonaárak enyhe eséséről írtak, Magyarországon nem várható a takarmányárak csökkenése, sőt a legtöbbször inkább az árak további emelkedésével számolnak.

Hiány van tömeg- és abraktakarmányból is

„A legnagyobb gond Magyarországon a tömegtakarmány-hiány, mind mennyiségben, mind pedig minőségben” – mondta Harcz Zoltán. Tömegtakarmánynak a mezőgazdaságban az energiaszegény, terimés, azaz nagyobb térfogatú takarmányokat nevezik, ilyen például a fűfélékből és pillangós növényekből álló zöldtakarmány, valamint az ezekből erjesztéssel vagy szárítással készített takarmány is. Az ilyen takarmányoknak különösen nagy szerepük van a kérődzők – köztük a tejelő szarvasmarha – etetésében.

De nem csupán a tömegtakarmánnyal van gond, hanem a takarmányok másik nagy csoportját képező abraktakarmányokkal is. Ide az energiagazdagabb, kisebb térfogatú takarmányok tartoznak, mint a gabonamagvak, hüvelyesek magja vagy az olajos magvak. A búza, az árpa és a tritikálé mellett idetartozik tehát a kukorica és a napraforgó is, azaz az a két növény, amelynek a kínálatát a legsúlyosabban érintette a februárban kitörő orosz–ukrán háború, és a 2022-es aszály is ezeket küldte padlóra.

A takarmányhelyzet ráadásul már a háború előtt sem volt különösebben kedvező, már 2020 végén kilóttak az árak, miután az akkori termés több kulcsfontosságú agrárországban is kedvezőtlenül alakult. Harcz szerint jelenleg is csak nagyon drágán lehet szemes kukoricát beszerezni, és a többi abraktakarmány ára is feljebb ment még a tavalyi – eleve magas – szinthez képest is, ráadásul a kedvezőtlen euró–forint árfolyam tovább ront a helyzeten.

Harcz Zoltán szerint ugyanakkor a takarmányellátással várhatóan nem lesz gond, inkább csak az árral és a minőséggel. „A valódi problémák akkor kezdődhetnek, amikor a tejtermelőknek már az idei, aszály sújtotta és drága takarmányokkal kellene etetniük” – tette hozzá.

Nem lehet csak úgy lekapcsolni a villanyt

Korábban a legtöbb állattartó legalább egy évre előre próbálta biztosítani a takarmány-alapanyagokat, azaz egy évre előre felvásárolta a termeléshez szükséges teljes mennyiséget. Ez azonban tavaly megváltozott. Fitos Gábor, a Magyarországi Sertéstartók és Sertésenyésztők Szövetségének ügyvezető igazgatója azt mondta: „Mivel a 2021-es év teljes egészében veszteséges volt az ágazatnak, így korábbi megtakarításaikat élték fel a termelők – nem maradt elegendő likvid forrás a még tovább növekedett takarmány-alapanyagok beszerzésére.”

Szerinte a kedvezményes hitelkonstrukciók néhány sertéstartón tudtak segíteni, de összességében nem oldották meg a likviditási problémát. Idén pedig az aszály tovább szűkítette a takarmánykínálatot.

„Mindig hangsúlyozni kell, hogy élő szervezettel dolgozunk, olyan biológiai folyamatok zajlanak, amelyek esetében nem lehet egyik pillanatról a másikra lekapcsolni a villanyt vagy elbocsátani a dolgozókat – ez nem így működik. Ideje lenne az európai döntéshozóknak felismerniük, mennyire fontos a lakosság minőségi élelmiszerrel való ellátása, amit itt Európában tudunk megteremteni, és hogy ehhez igenis szükség van az állattartókra, állattenyésztőkre is” – mondta Fitos.

A szakember szerint a takarmány ára az élősertés árának kb. 70 százalékát teszi ki, így óriási szerepet játszik az ágazat jövedelmezőségében. „A jelenlegi takarmányárak már most is rendkívül magasak. Negyven-ötven százalékkal növekedett az elmúlt egy évben a hízótakarmány ára, miközben hosszú ideig az élősertés felvásárlási ára egyáltalán nem követte ezt az önköltség-növekedést – óriási veszteségeket könyveltek el a sertéstartók. 2022 márciusában elindult egy felvásárlásiár-emelkedési folyamat, de ez csak arra volt elég, hogy a leghatékonyabban termelő hizlaldák mára a nulla körüli állapotot érték el – senki sem ezért dolgozik.”

Zsugorodhat az állatállomány

Dr. Kukovics Sándor, a Juh és Kecske Terméktanács és Szakmaközi Szervezet ügyvezető igazgatója is borúsán látja a helyzetet, a Telex kérdéseire azt mondta, „ahol a leggorombább volt a szárazság”, ott csak decemberig megoldott a szálaltakarmány-ellátás. Szerinte már most látszik, hogy sokan visszafogják a termékenyítést, és igyekeznek inkább kivárni a tavaszt, hátha akkor több és jobb takarmány lesz elérhető. Emiatt várhatóan 20-25, de akár 30 százalékkal is zsugorodhat a magyar juhállomány, főleg tavasszal lesz kevés a bárány.

Kukovics szerint azonban ennek ellenére nem fog nagyon megemelkedni a juhhús ára, de csak azért nem, mert már így is nagyon magas. „Jelenleg is a juhhús a legdrágább állati fehérje” – mondta, éppen ezért csak kisebb áremelkedést lát valószínűnek.

Drágulhat a tojás, a tej, a desszertek is

A többi állati termék viszont biztosan tovább drágul a következő hónapokban, a dráguló takarmány és az energiaárak növekedése a baromfitartókat is sújtja, várhatóan itt is csökken majd az állomány. Szakértők szerint év végére 100 forint környékére drágulhat a most 65-70 forint körüli tojás is.

A tej árának alakulásán is látszik a drágulás, Harcz szerint a nyerstej literje 56 százalékkal drágult az utóbbi 1 évben, és egyelőre nem látni az áremelkedés végét. „Az elmúlt egy-másfél évben az EU-ban és idehaza is egyaránt rekordszintű emelkedést tapasztaltunk az árakban. Ez a tendencia igaz a nyerstejre, a fogyasztói folyadéktejekre és a magasabb feldolgozottságú tejtermékekre is. Egy ponton a magas fogyasztói árak hatására csökkenhet az eladott tejtermékek mennyisége. Ez a csökkenés a magasabb minőségű, drágább, prémium tejtermékeket, például a desszerteket érintheti először” – mondta.

A költségek emelkedése miatt a tejtermelő szarvasmarháknál is állománycsökkenésre számítanak, Harcz Zoltán szerint az elmúlt egy évben 2-3 százalékkal csökkenhetett a tejelő állomány és a tejtermelő telepek száma. „Az Alföldön több telep bezárt már, és ez a folyamat felgyorsul, amint a szűkös tömegtakarmány-készletek elfogynak” – mondta a szakember.

A magyar fogyasztók számára nem jó hír ugyan, de a termelők számára könnyebbé tehető, hogy nyugaton a magyar átlagárnál drágábban tudják értékesíteni a tejet. Harcz szerint „tartósan magasabb külföldi árak esetén természetesen egyre több tej kerülhet külföldre. A júliusi hazai átlagár 171 Ft/kg, a kiviteli ár 198 Ft/kg volt.”

A sertéstelepen nem lehet letekerni a fűtést

Fitos Gábor szerint a sertéshús árának is növekednie kell, a takarmányárak mellett ugyanis az energia drágulása is szorítja a termelőket. Azt mondta, „értelmezhetetlen az a pluszteher, ami a megnövekedett energiaárak miatt az ágazatra terhelődik. A sertéstartók tízszeres havi gázszámlákról, hat-nyolcszoros villanyszámlákról számolnak be.”

A legtöbb magyar sertéstelepen gázzal fűtenek, és ezekben az ingatlanokban nem lehet egyszerűen a termosztát letekerésével költséget csökkenteni, hiszen ezzel a termelés is mérséklődne. Fitos szerint azonban sok sertéstartó nem tudja megfizetni a megemelkedett gázárakat. „Szakértői becslések szerint akár tíz-húsz százalékos önköltség-növekedést okozhat a jelenlegi árszint” – mondta a szakember.

Márpedig „a veszteségeket nem lehet tovább halmozni. Amennyiben jó minőségű, európai viszonylatban is magas állatjóléti feltételek mellett felnevelt sertésből készült, friss – és nem több ezer kilométert utaztatott – sertéshúst szeretnénk az asztalunkra, akkor rendbe kell tenni az ágazat jövedelemelosztását, és a fogyasztói áraknak növekedniük kell.”

Forrás: www.telex.hu

Hiánycikk lett sok helyen a hatósági áras tej

2022. szeptember 13.

Sok helyen nem lehet kapni a hatósági áras tejet. Az RTL Híradó nézői több helyről üres polcokról küldtek felvételt, vidéki vásárlók is erről panaszkodtak kedden – hangzik el a csatorna Híradójában.

Az RTL-nek több vásárló is hasonló tapasztalatokról számolt be.

Pedig amikor a kormány januárban több alapvető élelmiszer mellett a tavaly októberi áron rögzítette a 2,8 százalékos tej árát, azt is előírta, hogy ugyanannyit kell belőle tartani, mint korábban.

A Tej Terméktanács szerint rendelnek is, mert a hazai gyártók augusztus végéig már hetven százalékkal több ilyen tejet adtak el, mint tavaly.

Elképzeltető, hogy a vásárlói igények olyan magasak, hogy időnként logisztikai fennakadások lehetnek. Egyértelműen az látszik, hogy óriási az igény a fogyasztók részéről,

és az is látszódik, hogy ez a tejkategória kannibalizálja más fogyasztói folyadéktej kategóriák eladásait – ezt mondta Harcz Zoltán, a terméktanács ügyvezető igazgatója.

A KSH adatai szerint egy év alatt közel 55 százalékkal nőtt a tejtermékek ára. Az árstopos, 2,8 százalékos tej átlagára augusztusban 281 forint volt, a pasztörözött 2,8 százalékos tejtért viszont átlagosan már 414 forintot kell fizetni.

Forrás: www.24.hu

UTP - EU tagállami felmérések hazai adatai

2022. szeptember 15.

Az Európai Unió hosszú évek óta foglalkozik a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatok (Unfair Trading Practices, UTPs) előfordulásával az ellátási láncban. Az évek során végzett kutatások és felmérések feltárták, hogy az élelmiszer-ellátási lánc fokozottan ki van téve a tisztességes kereskedelmi magatartástól eltérő gyakorlatok alkalmazásának. Ezek negatív hatással vannak az egyébként kereskedelmi szempontból életképes gazdasági szereplőkre, bizonytalanságot teremtenek, gátolhatják a piacra lépés lehetőségét, visszafogják az innovációt, és hosszútávon közvetve a fogyasztókat is megkárosítják.

A Nemzeti Agrárgazdasági Kamara a kezdetektől fogva üdvözölte az uniós kezdeményezést és a COPA-COGECA magyarországi képviselőjeként többször is eljuttatta álláspontját és elvárásait az új uniós szabályozás előkészítési fázisában.

Az Európai Unió 2017-ben kezdeményezett nyilvános konzultációja rámutatott, hogy a válaszadók nem csak elismerik a tisztességtelen piaci gyakorlatok létezését, hanem az uniós szintű jogi szabályozást is szükségesnek tartják az ilyen gyakorlatok kezelése és megakadályozása érdekében. A nyilvános konzultáció hazai megszervezésében a NAK is tevékenyen részt vett. Az Európai Bizottság 2018 áprilisában javaslatot tett az irányelvre, a Tanács és az Európai Parlament megállapodását követően 2019. április 10-én hivatalosan is elfogadták a mezőgazdasági és élelmiszer-ellátási láncban a vállalkozások közötti kapcsolatokban előforduló tisztességtelen piaci gyakorlatokról szóló irányelvet (2019/633 EU irányelv). A tagállamok két évet kaptak arra, hogy a szabályokat átültessék a nemzeti szabályozási környezetbe. Az UTP-irányelv a Bizottság tágabb irányítási programjának szerves részét képezi, hogy ellensúlyozza a tisztességtelen és nem hatékony verseny előfordulását.

Az uniós szintű fellépés az élelmiszer-ellátási lánc szereplőinek alapszintű védelmét biztosítja szerte az Európai Unióban, a szabályok harmonizálása mellett elsősorban az érvényre juttatásukra vonatkozó közös előírások bevezetése és a végrehajtás terén tett erőfeszítések összehangolása révén.

Az UTP-irányelv a tisztességtelen gyakorlatok között megkülönbözteti a szigorú megítélés és szankció alá tartozó 10 „fekete” és az enyhébb megítélés alá tartozó 6 „szürke” gyakorlatot.

Az irányelvnek a tagállami szabályozásba átültetett változatának hatása és hatékonysága felmérése érdekében a Bizottság előírta a tagállamok részére az évenkénti felmérést. Magyarország sikerrel vett részt a 2021-es felmérésben, ennek eredményét korábban ismertettük.

A 2022-es felmérésben a hazai ágazatok szintén számos vállalkozása szolgáltat adatokkal a Bizottság részére, ennek a felmérésnek a magyar nyelvű összefoglalóját [IDE](#), a teljes felmérés eredményeit pedig [IDE](#) kattintva találják.

Forrás: www.nak.hu

Fenntarthatósági törekvéseiért díjazták az Auchant

2022. szeptember 16.

A napokban két jelentős elismerésben részesült az Auchan Magyarország. Szisztematikusan végrehajtott fenntarthatósági lépéseiért az Év Zöld Nagyvállalata lett a Green Awards-on, prémium sajátmárkás tejtermékcsaládja pedig Érték és Minőség Nagydíjat kapott és jogosultságot a díjat hirdető védjegy használatára.

Az Érték és Minőség Nagydíj Pályázatot 2022-ben ötödik alkalommal írták ki. Az a termék vagy szolgáltatás, ami elnyeri a díjat, a magas minőséget tanúsító védjegy-használatra is jogosult. A pályázat célja, hogy a díjazással is előmozdítsa a nemzetközi piacon versenyképes, kiemelkedő minőségű, magas hozzáadott szellemi értéket képviselő áruk előállítását. Ezt a nagydíjat nyerték most el az Auchan prémium sajátmárkás tejtermékei, amelyek a Martontejnél készülnek. A termékcsaládhoz a tejen kívül tejföl, vaj, kefir, mascarpone, különböző gomolya- és trappista sajtok tartoznak. A Martontej által gyártott Auchan sajátmárkás tejtermékek közvetlenül a tehenészet területén készülnek, mindez ráadásul 100%-ban zöldenergia felhasználásával, így az áruházlánc egy teljesen fenntartható termékcsaládot kínálhat vásárlóinak a Gazdától az asztalig programjuk keretében.

A termékdíj mellett egy rangos vállalati díjjal is jutalmazták az Auchant, a Green Awards-on nyerte el az Év Zöld Nagyvállalata címet. Ezzel elismerték a 2019 óta következetesen végrehajtott fenntarthatósági lépéseiket, amelyekbe a kínálat kialakítása és a csomagolóeszközök fokozatosan történő környezetbarátra cserélése éppúgy beletartozik, mint az áruházak működésének fenntarthatóbbá tétele. Az elmúlt időszak legjelentősebb intézkedése az egyszer használatos műanyagzacskók kivonása volt a zöldség-gyümölcs és a pékáru részlegekről, amit a piacon elsőként lépett meg a vállalat. Az áruházi működést pedig ledesítéssel, e-chargerek telepítésével és a nagy hűtőberendezések korszerűre cserélésével teszik energiahatékonyabbá.

„Büszkék vagyunk az új díjainkra, mert ezekkel olyan területeinket ismerték el, amelyek kiemelten fontosak számunkra. A fenntarthatóság az egész vállalati működésünket áthatja, az erre irányuló stratégiánkat igyekszünk lépésről lépésre, de nagyon következetesen végrehajtani. Nem titkolt szándékunk, hogy a konkrét intézkedéseinkkel szemléletet formáljunk és példát is mutassunk, mint ahogy tesszük ezt az esélyegyenlőségi kérdésekben, például a megváltozott munkaképességű munkatársaink foglalkoztatása esetében is. Ami pedig a másik díjunkt illeti, különös figyelmet fordítunk a minőségi, egészséges és tudatos termékkínálatunkra. Jó érzés, hogy prémium tejtermékcsaládunkat nemcsak a vásárlóink kedvelték meg, hanem a szakma is elismeri” – Széll Hajnalka, az Auchan HR és kommunikációs igazgatója.

Forrás: www.mmonline.hu

Megjelent a takarmányszállítási támogatásról szóló jogszabály

2022. szeptember 18.

Megjelent az Aszály Veszélyhelyzeti Operatív Törzs döntése alapján kidolgozott rendelet, amely a történelmi léptékű aszály miatt ellátási gondokkal küzdő állattartók tömegtakarmány szállítási költségeinek finanszírozásában nyújt segítséget. A támogatás keretösszege 3 milliárd forint.

A támogatást a takarmányszállításához szükséges kilométer alapján számolják el, amelynek igazolására az állattartóknak 2022. június 1 - szeptember 23-a között kiállított fuvardokumentumokat (vagy ezek másolati példányát) kell benyújtaniuk a Nemzeti

Agrárgazdasági Kamara (NAK) illetékes falugazdászaihoz 2022. szeptember 26-áig. Ezt követően a támogatási kérelmeket 2022. október 3-9 között lehet elektronikus úton a Magyar Államkincstárhoz betérjeszteni.

A gazdálkodó által az agrárkamara részére továbbított dokumentumoknak külön-külön, vagy akár együttesen tartalmazniuk kell a fuvardokumentum azonosítószámát, kiállításának dátumát és kiállítójának azonosító adatait, a számla számát (ha a fuvardokumentumot számla alapján állították ki), a szállított tömegtakarmány megnevezését és mennyiségét, a tömegtakarmány szállítási címet (azaz az állattartó nevét és címét), az átvevő aláírását és a szállított tömegtakarmány állattartó részére történő szállításához szükséges távolságot kilométerben megadva. A támogatás mértéke 300 Ft/km azzal, hogy egy állattartó legfeljebb 3000 kilométerre nyújthat be támogatási igényt.

A támogatási konstrukció kedvezményezettjei - az Egységes Nyilvántartási és Azonosítási Rendszerbe (ENAR) 2022. augusztus 1-jéig bejelentett állategyedek tekintetében - azok a juh- és szarvasmarhatartók, akik a 2022. évben termeléshez kötött támogatás iránti kérelmet nyújtottak be, illetve azon kecsketartók, akik a 2021. évi kecske csekély összegű támogatásban részesültek. Támogatási kérelmet nyújthatnak be azok a lótarok is, akik a Vidékfejlesztési Program keretén belül *a védett őshonos és veszélyeztetett mezőgazdasági állatfajták genetikai állományának in situ megőrzés* intézkedésre a 2022. évben támogatást igényeltek.

Az állattartókat segítő intézkedést az Agrárminisztérium az úgynevezett válságtámogatási formában hirdette meg, amely lehetővé teszi, hogy az érintettek az ún. csekély összegű támogatástól (25.000 euró/3év) elkülönülő, 62.000 eurós összeghatárig részesülhessenek a takarmányszállítási támogatásból.

A Magyar Államkincstár a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara által igazolt takarmányszállítási kilométerek alapján dönt a hozzá beérkezett támogatási igényekről, és egyúttal intézkedik a jogos támogatási igények kifizetéséről.

Forrás: www.kormany.hu

Hatványozottan nehezített pályán a magyar élelmiszeripar

2022. szeptember 20.

Amikor legutóbb (idén januárban) körképet készítettünk az élelmiszeripari szövetségekkel, az orosz-ukrán háború még nem borította fel a világviszonyokat. A Covid után lábadozó gazdaság életét azonban már akkor nehezítette az alapanyaghiány és drágulás, és már akkor sem néztek könnyű év elé az ágazatok. Ha tudtuk volna akkor, hogy mi vár ránk! Azóta legalább kétszer megfordult körülöttünk a világ, halmozódtak a problémák és még nehezebb a talpon maradás.

Általános megnyugvásra lenne szükség

Vörös Attila, a Felelős Élelmiszergyártók Szövetségének ügyvezető igazgatója elmondta, hogy az év második felében az élelmiszergyártók hasonlóan nehéz körülményekkel néznek szembe, mint az első félévben. „Bár a FAO globális élelmiszerárindexe alapján már azt kéne mondanunk, hogy megtört a hónapok óta tartó folyamatos alapanyagár-emelkedés, mégsem jelenthetjük ezt ki itt Magyarországon. Az élelmiszer alapanyagárak, de főként az energiaárak emelkedése még nem állt meg, továbbá az aszályos nyár után feszült várakozás övezi a terménybetakarításokat. A rossz termés ugyanis tovább nehezítheti a feldolgozók helyzetét” – fejtette ki.

Mint megtudtuk, az alapanyag- és energiaárak drasztikus emelkedése mellett az euró árfolyam alakulása is komoly problémákat jelenthet, és leginkább azokra a gyártókra hat az árfolyam elszabadulása negatívan, akik belföldre értékesítenek. A legtöbb alapanyag, csomagolóanyag,

szolgáltatás ára euró alapon kerül meghatározásra, tehát a költségek az árfolyammal együtt emelkednek. Viszont, akiknél a bevételi oldalon csak forint folyik be, ott ez kifejezett hátrányt jelent. Az exportáló cégek helyzete annnyival könnyebb, hogy keletkezik eurós bevételük is, az árfolyam hatásait így tudják kompenzálni.

Vörös Attila szerint az egyes élelmiszerekre bevezetett árstop sem segíti a helyzetet. „A nem árstopos, ún. rokon termékek drágulása továbbra is megfigyelhető, miközben a kereskedők veszteséget könyvelhetnek el az ársapka miatt. A gyártók ugyanakkor azt tapasztalhatják, hogy a normál piaci szabályszerűségek felborultak, a hagyományos forgalmi előrejelzések és tervek nem működnek azáltal, hogy mesterségesen van alacsonyan tartva a fogyasztói ár a kiskereskedelemben. Ezek a piaci zavarok nem tesznek jót hosszabb távon az élelmiszerlánc egyik szereplőjének sem. Továbbá az ársapka feloldásakor vélhetően az érintett termékek árai gyorsan utolérhetik a nem ársapkás rokon termékeik árszínvonalát, ezzel hirtelen tovább növelve az inflációt, amit fogyasztóként mindannyian megérezzük” – magyarázta. A FÉSZ azt látja, hogy mérettől függetlenül minden gyártó küzd az emelkedő költségekkel. Kulcsfontosságú lesz a közeljövőben, hogy kiknek van elegendő tartalékuk, kik tudnak esetleg még előre is menekülni és hatékonyságjavító, megújuló energiákat hasznosító fejlesztéseket kezdeményezni. A legnagyobb, a kérdést meghatározó tényező várhatóan az lesz, hogy ősszel és télen hogyan alakulnak a forgalmi adatok, mekkora lakossági vásárlóerő marad meg az emelkedő rezszi és általános háztartási kiadások után.

S hogy mi enyhíthetné a jelenlegi helyzetet? „Nehéz lenne egyetlen tényezőt kiemelni, hacsak nem mondhatjuk azt, hogy egy általános megnyugvásra lenne szüksége mindenkinek. Ebbe beleérthetjük a szomszédban zajló háború és annak minden negatív hatása megszűnését, de ide sorolhatjuk az alapanyag- és energiaárak azonnali konszolidációját, sőt az ellátási láncok teljes visszaépülését is. Ezek bekövetkeztének egyike sem valószínű sajnos, ezért reálisan szemlélve abban bízhatunk, hogy a hazai gyártók számára lesznek olyan kedvező pénzügyi finanszírozási lehetőségek, amik a rövid távú túlélést segítik, valamint az uniós támogatási forrásokból tudnak majd létfontosságú hatékonysági és fenntarthatósági fejlesztéseket indítani, minél hamarabb” – összegezte Vörös Attila.

Komor hangulatban

Kelemen Péter, a Magyar Zöldség-Gyümölcs Szakmaközi Szervezet, a FruitVeb ügyvezetője szerint jelen pillanatban a legrelevánsabb téma mindenki számára az ágazatban az, hogy a különböző termelési, feldolgozási, logisztikai költségeknek az emelkedését hogyan lehet érvényesíteni a termékek áraiban.

„A hosszabb távon tárolt termékek esetében (pl. alma) egyelőre nem is tudjuk még, hogy a megnövekedett energiaköltségeket hogyan fogják tudni kigazdálkodni a termelők, hogyha egyébként az áruházak nem lesznek hajlandóak elfogadni az árak jelentős emelését. Egyelőre pedig az alma esetében kapott információk nem arra mutatnak, hogy hajlandóak lennének elfogadni azt. Hétről-hétre kell a kiskereskedelmi láncoknak ajánlatot tenni, ami minden héten olyan, mint a tőzsde, nincs benne hosszú táv, nincs benne stratégiai partnerség – tisztelet a kivételnek. Persze vannak olyan láncok, akik ragaszkodnak a beszállítóikhoz, de az nem azt jelenti, hogy ebben az esetben szolidárisak lennének az árak tekintetében – egyelőre nem látom azt a fajta konstruktív hozzáállást, hogy jelentősen lehetne növelni feléjük az átadási árakat” – magyarázta.

S hogy kicsit a színfalak mögé lássunk, Kelemen Péter elmondta, hogy van egyfajta élelmiszer-kereskedelmi rendszer a termelő és a fogyasztó között, aminek nemcsak a kiskereskedelmi lánc az eleme, hanem logisztikai központok, csomagolók és minden egyéb. Összességében azt lehet mondani, hogy egyrészt ennek az elosztási láncnak az üzemeltetési költségei is jelentősen nőttek mostanában, hiszen ott is nő a munkabér, az energiaköltség és az anyagköltségek is, de nem mehetünk el szó nélkül amellett, hogy mindenki – aki ebben a láncban benne van – a százalékos arányban kalkulált jövedelmeit szeretné fenntartani,

amennyire csak lehet. Emiatt van egy multiplikátor hatás, mivel nő a költségalap, amire utána mindenki rászámolja a saját maga hasznát. Ennek hatására a fogyasztói árak jelentősen nőnek, miközben egyébként a felvásárlási árak csak enyhén növekednek, vagy bizonyos termékek esetében stagnálnak, sőt előfordul, hogy alulmúlják a tavalyi szintet. Az ügyvezető úgy fogalmazott, hogy jelentős forgalomcsökkenést egyelőre még nem tapasztaltak, viszont a fogyasztói magatartás már változott. „Egyrészt a fogyasztók választása nagyon eltolódott az akciós termék irányába, már érezni lehet, hogy sokkal kevesebb terméket lehet eladni akción kívül, mint egy évvel ezelőtt. A másik jelentős tényező, amit látunk, hogy egy adott termékcsoporthoz esetében mindig az olcsóbb termékváltozatot, olcsóbb csomagolást választják és várhatóan ez a jelenség tovább fog erősödni, amikor megjönnek majd az új rezsizsámlák. Abban reménykedem, hogy a fogyasztás nem fog csökkenni drámai mértékben, de az biztos, hogy át fog rendeződni, hogy mit vesznek le a polcra a vásárlók a zöldség-gyümölcs kategórián belül” – foglalta össze.

Az import tekintetében Kelemen Péter úgy látja, hogy a jelentősen – 30-40%-kal – megnövekedett logisztikai költségek valamennyire fékezik az erős konkurenciát. „Persze ez jelentősen függ attól is, hogy egy adott termék esetén a külföldi és a magyar kínálati viszonyok hogyan alakulnak egy adott időszakban” – mondta.

Ha három dolgot lehetne kívánni arra vonatkozóan, hogy mi tudna segíteni az ágazatnak a jövőre nézve, akkor az ügyvezető egy jelentős áfacsökkentést kérne a zöldség-gyümölcs ágazati termékeknél. A másik kérése annak érdekében lenne, hogy Magyarországon az élelmiszer-önellátás részben fennmaradjon, amihez átmenetileg alacsonyabb energiaárakra lenne szükség, mert a napi szinten fölfelé pörgő árak mellett nem fogják tudni fenntartani a termelés és a zöldség-gyümölcs feldolgozóipar működését. A harmadik kérése pedig az lenne, hogy a fejlesztési pályázati pénzek mellé álljanak rendelkezésre kedvezményes hitelek, ugyanis jelenleg a beruházásokat piaci alapon 12-14%-os hitelekkel lehet finanszírozni, ami másfél évvel ezelőtt még csak 2,5% volt. „De mondom egy olyat is, ami nem ilyen utópisztikus. Javuljon az öntözővíz ellátottsága az ágazatnak, ebben talán tudunk tenni lépéseket is” – tette hozzá végezetül.

Elfogyott az olcsó hús

Dr. Csorbai Attila, a Baromfi Termék Tanács elnök-igazgatója is úgy véli, hogy nagyon sok bizonytalansági tényező nehezíti az életünket. Az egyik ilyen a takarmányhelyzet. „Ezzel kapcsolatban fontos lenne, hogy egyáltalán lássuk, hogy mekkora takarmánybázis lesz, hogy bármilyen módon kezelni tudjuk a helyzetet. Kérdés, hogy az aszályos időszak mennyiségileg és minőségileg milyen kiesést fog eredményezni, hiszen komoly, több millió tonna termés (kukorica, napraforgó) esett áldozatul az aszálynak. A baromfi takarmányozás gerincét adó kukoricáért három terület fog versengeni: az állati termékpályák, az ipari jellegű felhasználás (bioetanol) és az export vevők. Ez komoly árversenyt eredményezhet, melyen csak a jelentős mennyiségű import enyhíthet” – válaszolt a helyzetet az igazgató.

Mint megtudtuk, nagyrészt a madárinfluenza, valamint a brutális költségnövekedések együttesen eredményezték azt, hogy a vágóhídi élőbaromfi felvásárlás minden termékpályán csökkent 2022 első félévében, és ágazati szinten darabszámban a tavalyi évhez viszonyítva 88,9%, élősúlyban pedig 88,2%-os eredmény produkált. Az összességében 11-12%-os visszaesés eltérő módon érintette az egyes termékpályákat. A csirke esetében „csak” 3-4%-os volt a csökkenés, azonban, ha figyelembe vesszük a termékpálya éves szinten 5-6%-ra tervezett növekedési terveit, akkor a tervhez képest máris tíz százalékról beszélünk. A víziszárnyas ágazatok kibocsátása drasztikusan csökkent. Pecsényekacsa esetében a felvásárlás mennyisége az elmúlt évhez képes mintegy 45%-kal csökkent, a hízott kacsa kibocsátás 75%-kal. A sovány liba mennyisége mintegy 18-19%-kal esett vissza, a hízott liba 42-43%-kal volt kevesebb, mint tavaly. A számok önmagukban is hangsúlyozzák a járvány és

a járványvédelem jelentőségét és fontosságát. A járványvédelem területén jelentős javulást kell elérni, e nélkül tragikus következmények lehetnek.

Dr. Csorbai Attila a gazdasági helyzettel kapcsolatban egyetlen utat lát: a megbízható üzleti és szakmai kapcsolatok megerősítését és a hatékonyság javítását. „Mindig van lehetőség a hatékonyság fokozására, ami nem feltétlenül csak beruházás kérdése. Ha ilyen energiaköltségek lesznek, újra kell gondolni az eddigi technológiai folyamatokat, s azokat az új körülményekhez igazítani, amennyiben az lehetséges, vagy meg kell próbálni új megoldásokat keresni. Mérlegelni kell, mi egy-egy ilyen lépés előnye-hátránya, de hogy ötlet szinten rendelkezni kell víziókkal, hogy miként lehetne csökkenteni a költségeket, az biztos” – figyelmeztetett, majd hozzátette: „Az elkövetkező időszakban több olyan dolgot is racionalizálni kell, mint a sötétzöld környezetvédelem vagy az eltúlzott állatjólét kérdésköre, mert nem lesz mindegy, hogy 80 Ft-ért tudunk előállítani egy tojást, vagy 160 Ft-ért. Jelenleg abszolút aktualitását veszítette az Európai Uniónak számtalan korábban szimpatikusnak tűnő intézkedési stratégiája. Ezt ebben a helyzetben nem lehet tartani. Első körben ebből a gödörből kell kikerülni” – fogalmazott.

Hogy a keresletben milyen változások lesznek, arról az igazgató úgy véli, hogy a termékpálya költségnövekedései előbb-utóbb be fognak épülni a fogyasztói árakba. Ennek következménye lehet egy szűkülő piacméret, hiszen valószínűleg mindenki kétszer meg fogja gondolni, hogy mennyit és milyen terméket vásárol a pénzéért. „Valószínűleg erősen vissza fog esni a kereslet a tartós fogyasztási cikkek és a luxustermékek iránt, viszont az alapvető, egészséges élelmiszerek iránti keresletcsökkenés csak mérsékelt lesz” – vélekedett.

Az import termékekkel kapcsolatban Dr. Csorbai Attila lényegre törően fogalmaz: „Szerintem elfogyott az olcsó hús, az olcsó állati termék. Ez egy élet-halál harc lesz. Valamivel olcsóbban azok az országok fogják tudni megtermelni a baromfi-termékeket, akiknek van takarmánybázisuk és vagy klimatikus adottságaik alapján, vagy valamilyen kompenzációs mechanizmussal az energiaellátást is meg tudják oldani” – magyarázta.

„Nem könnyű optimistának lenni, de ha az optimizmus megszűnik, a remény is odalesz. Azt hiszem, tényleg a hatékonyság növelése az egyetlen megoldás. Meg kell próbálni megtalálni minden rejtett tartalékot, fillért, grammot, %-os értéket, egyszerűen mindent, ami jobbá, eredményesebbé (vagy kevésbé eredménytelenné) teheti a termelést. Mert minden háborúban vannak túlélők, s mi azok szeretnénk maradni...” – zárta gondolatait az igazgató.

Kiszámíthatóságra és tervezhetőségre lenne szükség

A tejágazat helyzetét illetően Harcz Zoltán, a Tej Szakmaközi Szervezet és Terméktanács ügyvezető igazgatója elmondta, hogy Magyarországon az elmúlt években folyamatosan bővült a tejtermelés, újra 2 milliárd kg fölötti mennyiséget termeltek. „A rekord magas nyerstejárak dacára mégis nehéz helyzetben vannak a tejtermelők az input költségek – kiszámíthatatlan ütemű és időtartamú – emelkedése okán, amely a feldolgozók helyzetét sem könnyíti meg, annak ellenére, hogy a hazai tejipar által feldolgozott tej volumene és az árbevétel is növekedett az elmúlt években” – foglalta össze, további magyarázatként pedig hozzátette: „A nyerstej ár növekedése nem követi le az inputanyagok, valamint az állattartásban felhasznált üzemanyagok, takarmány és energia áremelkedését, nem is szólva az ezeket szükségszerűen lekövető élőmunka-költségről.” S hogy ez hova vezet? „A magas inputköltségek fennmaradása folyamatos költségnövekedést eredményez, amely – az emelkedő átvételi árak ellenére is – állománycsökkenést és telepfelszámolásokat okoz” – mondta.

Jelen gazdasági helyzet nem kedvez a tejágazatnak sem. Mint megtudtuk, a tejtermékgyártás során az igen energiaigényes fűtés (pasztőrözés), illetve hűtés központi szerepet játszik, de extrém árnövekedéseket tapasztalnak a tejfeldolgozók a csomagolóanyagok és szinte minden további feldolgozóipari önköltség elem áránál is. „Ha pedig egy adott tejtermék önköltségének minden fő komponense (alapanyag/nyerstej, energia és csomagolóanyag)

emelkedik, akkor az ipar tehetetlen” – foglalta össze az igazgató, majd kiegészítette azzal, hogy amennyiben a tejtermelőket és tejfeldolgozókat sújtó önköltségnövekedés nem lassul vagy legalábbis nem válik kiszámíthatóvá, addig érdemben nem tud változni a helyzet.

A kereslet esetleges változását illetően Harcz Zoltán azt mondta, hogy a fogyasztási szokások változása még nem teljesen egyértelmű. „Az AKI adatai alapján több tejet adnak el a feldolgozók, különösen a hatósági áras UHT tejből és hazai trappista sajtból is több fogyott eddig. Természetesen vannak olyan tejtermék kategóriák, ahol a tavalyi évhez képest már csökkennek a feldolgozói eladások. Egy ponton a magas fogyasztói árak hatására csökkenni fog az eladott tejtermékek mennyisége. Ez a csökkenés a magasabb minőségű, drágább, prémium tejtermékeket érintheti először. Sok fogyasztó azonban először az adott tejterméket csak egy azonos, de olcsóbb tejtermékre váltja” – foglalta össze.

Az igazgató úgy véli, hogy a tejtermelői oldalon mindenképpen számolni kell állománycsökkenéssel. Feldolgozói oldalon csak akkor bírják el a gyártók a terheket, ha az átadói árakban érvényesíteni tudják költségnövekményüket.

Harcz Zoltán megnyugtatóan, hogy a magas minőségű hazai eredetű tej- és tejtermék ellátás a korábbi évekhez hasonlóan – természetesen – biztosított lesz. Kicsit messzebb tekintve megtudtuk, hogy az uniós tejpiacon már második éve csökken a tejfelvásárlás, tehát a Terméktanács alapanyagoldáról nem látja az import dömpingáras tejtermékek beáramlásának veszélyét. „Az emelkedő input költségek minden európai tejtermelőt és feldolgozót érintenek. A gyenge forint is drágítja az import tejtermékeket” – fogalmazott.

S ha varázsütésre nem is tud megoldódni ez a helyzet, az igazgató szerint a legfontosabb az lenne, ha a mostani bizonytalanság helyett kiszámíthatóbbak lennének a gazdasági folyamatok, vagy legalább tervezhető lenne az inputköltségek alakulása.

Utolérhetetlenek az önköltségi árak

Éder Tamás, a Hússzövetség elnöke elmondta, hogy csak úgy, mint az élelmiszeripari ágazatok mindegyike, a húsipar is kritikus időszakot él át. „Az első félévben úgy a húsfeldolgozás és a tartósítás ágazat, mint a készítménygyártás, még jelentős termelésnövekedést tudott felmutatni. Nemcsak értékben, hanem naturális mutatókban is.

Ugyanakkor a problémát inkább az jelenti, hogy ez a teljesítménynövekedés egy jelentős fedezet-, illetve profitráta csökkenés mellett ment végbe. Ennek az az oka, hogy a húsipar döntően sertést dolgoz fel, aminek ára most már több, mint 70%-kal növekedett január óta. Eközben, ha megnézzük a fogyasztói árakat, akkor sem a karajnál, sem a készítményeknél az árak nem emelkedtek 25–28%-nál magasabbra (júniusig van erre adat – a szerk.). Ezzel az a probléma, hogy minden önköltségi tényező (munkabér, energiaár, alapanyagár) drasztikusan növekedett, és tény, hogy elindult egyfajta fogyasztóiár-növekedés, de ez közel sem tudja kompenzálni a 70%-os sertésár-növekedést, a 4–8-szoros energiahordozó növekedést és még sorolhatnám. Ezek eredményeképp drasztikus eredménycsökkenés, sok esetben a negatív -tartományba való gazdálkodás jellemzi most a cégeket” – foglalta össze a jelenlegi helyzetet az elnök.

Éder Tamás úgy véli, hogy összességében azt lehet látni, hogyha nem történik valami nagyon gyorsan az orosz-ukrán háborút illetően, és ez az egész bizonytalanság, ami a takarmányokra, energiahordozókra jellemző, fennmarad, akkor az önköltségi oldalon további érdemi árnövekedéssel kell számolnunk. A nagy kérdés pedig az lesz, hogy ez az önköltségi alapú nagy árnövekedés meddig tud majd kifejeződni a fogyasztói árakban. „Látjuk, hogy most még az az önköltség-emelés sem fejeződött ki az árakban, ami már lezajlott, éppen ezért félok, hogyha további önköltség-növekedések lesznek, és ezt az iparág szép lassan próbálja beépíteni az átadási áraiba, akkor egy idő után a kereslet reagál, és vagy az élelmiszer-fogyasztás struktúráját fogják változtatni a vásárlók, vagy csökkenteni fogják a vásárlásokat” – magyarázta.

Mint megtudtuk, júniusban a Hússzövetség számára már érkezett arra vonatkozó jelzés, hogy a megrendelések csökkennek és a piaci szereplők beszámolói alapján ez a csökkenés most már határozott mértékű. Ettől függetlenül mindenki a 4. negyedév végére várja az igazi változásokat, amikor a fogyasztók pénztárcája az intézkedések eredményeként lényegesen vékonyabbá válik. „Határozott jelzések vannak már arra is, hogy kisebb és közepes méretű vágóhidak gondolkodnak azon, hogy ideiglenesen bezárnak, mert egyszerűen nem tudják kigazdálkodni ezt az élősértés árat és a drasztikus energiaár-növekedést, amivel szembesülnek. Félő, hogy lesznek olyanok, akik próbálják túlélni ezt az időszakot, de mégsem sikerül majd nekik, főleg, ha a keresletben érdemi csökkenés lesz a második félév végén” – mondta, majd ezzel a témával kapcsolatban hozzátette, hogy „Már folyamatban van egyfajta termékstruktúra változás. Egyre inkább növekszik a private label-eknek a súlya és az olcsóbb, gyengébb minőségű termékek iránti keresletnek a nagysága. A brand vásárlók egy része is private label vásárlókká válik.”

Éder Tamás szerint a bizonytalanságot egy dolog tudná érdemben oldani, hogyha a háborúnak vége lenne. „Még azután is nagyon sok idő kellene, amíg kialakul egy új, normális egyensúlyi állapot, de legalább a bizonytalanság nagysága és erőssége már csökkenne, és picit szilárdabb talajon lehetne gazdálkodni” – mondta.

Kellene egy kis biztonság a bizonytalanságban

Folyamatosan változik a gazdasági környezet, napi szinten emelkednek a költségek, így nem meglepő, hogy a sütőipar is nehezen kezeli a napi- és heti szintű változásokat az alapanyagárakban, amihez még hozzáadódnak az előállításához szükséges költségek emelkedései is.

Az energia-, gabona- és benzináremelések nagy terhet jelentenek a sütőipar számára. „A költségszerkezet megváltozása miatt a vásárlók is szembesülnek az áremelésekkel, mivel a pékeknek be kell építeniük az átadási árakba ezeket a tételeket. Az előrejelzések alapján a költségek növekedésével egyenes arányban várható a termékek árának növekedése. Egyelőre jósolni nem tudunk, mert az árakat a költségszerkezetek alakulása befolyásolja” – válaszolt Septe József, a Magyar Pékszövetség elnöke arra a kérdésünkre, hogy milyen kenyérárak várhatók ősszel.

Jelenleg még nem tapasztalják, de feltételezik, hogy a keresletben visszaesés várható, mely folyamat a szövetség szerint elkerülhetetlen lesz. „Számolnunk kell az áremelkedésekkel, mivel a termékek előállításához szükséges alapanyagárak, az energia-, a gázárak és a logisztikai kiadások is hétről-hétre emelkednek. Ebben a bizonytalan helyzetben előtérbe kerültek ezek a költségek, amivel minden pékségnek komolyan számolnia kell. Egyelőre még nem érezhető jelentős változás, de a megnövekedett árszintek miatt elképzelhető a munkaerő leépítése és üzemek bezárása” – festette le a jövőt az elnök, aki szerint a kiszámíthatóság és egy olyan gazdasági rendszer enyhíthetne a jelenlegi helyzeten, ami biztonságot nyújt a bizonytalanságban.

Forrás: www.termekmix.hu

Magyarországon biztosított a lakosság jó minőségű, biztonságos élelmiszerrel történő ellátása

2022. szeptember 20.

Fontos szem előtt tartani, hogy az élelmiszerek iránti kereslet viszonylag rugalmatlan, a mindennapi betevőre mindig szükség lesz, ezért az ágazatba való körültekintő befektetés, az értékteremtő beruházás mindig megtérül - mondta Nagy István agrárminiszter a 15. Business Days konferencián, kedden, Tapolcán.

A miniszter rámutatott, a háború, a brüsszeli szankciók okozta energiaváltság és az aszály miatt évtizedek óta nem látott élelmezésbiztonsági kihívások jelentkeznek a világ számos pontján. Magyarországon az ágazat válságállóságát bizonyítja, hogy a magyar mezőgazdaság az elmúlt két évben is biztosította a lakosság jó minőségű, biztonságos élelmiszerrel való ellátását, miközben emelkedett a kibocsátás és az agrárexport. Ehhez arra is szükség volt, hogy a mezőgazdaságot és az élelmiszeripart stratégiai ágazatként kezeljük, megadva a megfelelő szintű és mértékű kormányzati figyelmet és támogatást, hangsúlyozta a tárcavezető. Nagy István megjegyezte, a közép- és hosszú távú versenyben maradáshoz nélkülözhetetlen az, hogy modernizálják az ágazatot. A következő időszakban igen jelentős szakpolitikai eszközök segítik az agrárgazdaság megújítását. A fejlesztések hatására emelkedik az ágazat versenyképessége és inpushatékonyasága, ami hozzájárul a kihívások többségének kezeléséhez - tette hozzá.

A miniszter arra is felhívta a figyelmet, hogy a helyzet speciális, hiszen három ágazat együttműködésén múlik a végső sikeresség. Komplexen kell gondolkozni arról, mi a teendő a termőföldtől az asztalig, hogyan lesz a kihívásokból lehetőség mindenki számára. A magyar kormány tavaly hozott egy történelmi léptékű döntést: a KAP Vidékfejlesztési lába esetében a nemzeti társfinanszírozást megemelte, a forrás így megháromszorozódott. Ez esélyt teremtett arra, hogy Magyarország ledolgozza a hátrányait, húzta alá a tárcavezető.

Arra is kitért, hogy a kereskedelem eddig más tárcához tartozott, most viszont lehetőség nyílt arra, hogy a teljes élelmiszerláncot egyben szemlélve olyan fejlesztéseket, szabályozásokat hozzon létre az Agrárminisztérium, amelyek a lánc minden elemének érdekét figyelembe veszi. A cél, hogy nemzetközi piacokon is eredményes, erőforrás-hatékony és magas hozzáadott értéket termelő mezőgazdaság, élelmiszeripar és kereskedelem működjön Magyarországon, amely képes arra, hogy biztonságos, jó minőségű élelmiszerrel lássa el a magyar lakosságot is, miközben ellenállóvá válik a külső negatív hatásoknak, például az esetleges humán járványoknak.

Nagy István az idén 15 éves Business Days konferencia szervezőit oklevéllel köszöntötte a kerek évforduló alkalmából. Ezt követően átadták „A Magyar Termékekért Kereskedelmi Nívódíjakat”. A bronzérmes az Auchan Magyarország Kft., az ezüstérmes a SPAR Magyarország Kereskedelmi Kft., a szakmai különdíjas a CBA Kereskedelmi Kft., a 2022-es nívódíj győztese pedig a PENNY Market Kft. lett.

Forrás: www.kormany.hu

Elindult az Agrár Széchenyi Beruházási Hitelprogram MAX

2022. szeptember 20.

Az új, államilag kiemelten támogatott hiteltermék széles körben felhasználható agrárberuházási hitelcélok, illetve hozzá kapcsolódó forgóeszköz beszerzésre. A kiemelten kedvező kamatozású hitel nagyban elősegítheti az agrárvállalkozások fejlesztési elképzeléseinek megvalósítását.

A KAVOSZ Zrt. által működtetett regisztráló irodák már fogadják a mezőgazdasági-, erdőgazdálkodási-, halgazdálkodási- és élelmiszeripari gyártási tevékenységet végző kis-és középvállalkozások beruházási hitelkérelmét.

Az Agrár Széchenyi Beruházási Hitelprogram MAX hiteltermék megtartja a korábbi Agrár Széchenyi Beruházási Hitel GO termék minden előnyös tulajdonságát, így a futamidő továbbra is 10 év és a hitel a teljes futamidőre ezentúl is fix kamaton, rendkívül kedvezményes szinten, évi 1,5 százalékon vehető igénybe. A fenntarthatóságot-, a technológiaváltást célzó beruházások magasabb támogatásban részesülnek, esetükben a támogatással csökkentett kamat mindössze 0,5 százalék évente. A kamat-, kezelési költség és

kezeségi díj támogatás az ukrán válság miatt, az Európai Bizottság által bevezetett átmeneti krízistámogatási jogcímen vehető igénybe. Ez tehermentesíti az elsődleges mezőgazdasági tevékenység támogatására rendelkezésre álló szűkös csekély összegű egyéni támogatási keretet és az országkeretet.

Az új támogatási jogcímre történő áttérés, az alacsonyabb támogatási keretösszeg miatt a felvehető hitel összege legfeljebb 400 millió forint. Mezőgazdasági termeléshez, vagy erdőgazdálkodáshoz kapcsolódó beruházás esetén a hitel kizárólag a szántóföldi növénytermesztéshez szükséges erő- és munkagépek beszerzésére, öntözési beruházások finanszírozására, tenyészállat beszerzésre, termőföld vásárlásra, mezőgazdasági termeléssel, vagy erdőgazdálkodással foglalkozó vállalkozásokban történő tulajdonrész vásárlásra, illetve ezen beruházásokhoz kapcsolódó forgóeszköz finanszírozásra használható. Emellett a Vidékfejlesztési Programból, a Stratégiai Tervből, vagy a Strukturális Alapok egyéb operatív programjából támogatást elnyert beruházások kiegészítő finanszírozására, továbbá hitelkiváltásra is igénybe vehető a hitel.

A hitelhez az Agrár- Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány 80 százalékos mértékű kezességvállalása kapcsolódik, a támogatás figyelembevételével akár 0,06 százalékos éves díj mellett. Részletes információ a regisztráló irodákban és a www.kavosz.hu oldalon áll az érdeklődők rendelkezésére.

Forrás: www.kormany.hu

Megállíthatatlan ennek a tejterméknek a drágulása

2022. szeptember 21.

2022 augusztusában 75 százalékkal került többbe az előző év azonos hónapjához képest.

Az összefoglaló az Agrárközgazdasági Intézet jelentése alapján készült.

A nyerstej termelői ára nemzeti valutában kifejezve az USA-ban 44 százalékkal, az Európai Unióban 42 százalékkal, Új-Zélandon 16 százalékkal emelkedett 2022 júliusában az egy évvel korábbihoz képest.

A világpiacon:

- a cheddar sajt értékesítési ára (FOB Óceánia) a 2022. 37. héten 21 százalékkal, a sovány tejporé 13 százalékkal, az ömlesztett vajé 11 százalékkal emelkedett, míg a teljes tejporé 2 százalékkal csökkent 2021 azonos időszakához mérten
- a nyerstej azonnali (spot) piaci ára Olaszországban a 34–36. hét között 2 euróval 67,5 euró/100 kilogrammra emelkedett, majd a 38. hétig nem változott.
- Németországban az ömlesztett vaj értékesítési ára 2022 37. hetében az előző év azonos hetéhez viszonyítva 70 százalékkal, a sovány tejporé 43 százalékkal nőtt.

Magyarország

Az AKI PÁIR adatai szerint Magyarországon a nyerstej országos termelői átlagára 181,71 forint/ kilogramm volt 2022 augusztusában.

Az AKI PÁIR adatai szerint 2022 augusztusában az előző év azonos hónapjához képest a hazai előállítású tejtermékek közül emelkedett:

- a trappista sajt (+75 százalék),
- az ömlesztett sajt (+60 százalék),
- a tehéntúró és a gyümölcsös joghurt (egyenként +58 százalék),
- a natúr joghurt (+57 százalék),
- a tejföl (+56 százalék),
- a 2,8 százalék zsírtartalmú friss zacskós és az 1,5 százalék zsírtartalmú dobozos tartós tej (egyenként +55 százalék),
- a kefir (+54 százalék),

- a 2,8 százalékos zsírtartalmú dobozos friss tej (+51 százalék),
- az adagolt vaj (+50 százalék),
- a 2,8 százalékos zsírtartalmú dobozos tartós tej (+44 százalék), valamint a natúr vajkrém (+31 százalék) értékesítési ára.

A KSH adatai szerint ugyanebben az összehasonlításban emelkedett:

- a trappista sajt (+82 százalék),
- a 2,8 százalékos zsírtartalmú pasztörözött ESL- (hosszan friss) tej (+56 százalék),
- az 1,5 százalékos zsírtartalmú pasztörözött ESL- (hosszan friss) tej (+54 százalék) és a 2,8 százalékos zsírtartalmú UHT (tartós) dobozos tej (+6 százalék) fogyasztói ára.

Forrás: www.agroinform.hu

Vége az átcímkezésnek – kiszoríthatja a korong alakú magyar trappista az importot

2022. szeptember 21.

A hazai gyártású trappista sajtok piaci pozícióinak erősödését, és a gyanú szerint eredetileg nem trappistaként készült, de annak átcímkezett importsajtok visszaszorulását jelentheti a Magyar Élelmiszerkönyv legújabb módosítása.

A Magyar Élelmiszerkönyv kiegészítésére azért volt szükség, mert a jelenlegi szabályozás szerint a világban gazdát cserélő, óriás félkemény sajtömbök darabolva is forgalomba hozhatók trappista néven. Márpedig ezek között – akár edamiként, goudaként, trappistaként vagy „nagy lyukúként” jöttek ki a feldolgozóból – könnyű az átmenet, és az a vélelem, hogy időnként átcímkeznek egyes sajtokat – mondta a VG-nek Harcz Zoltán, a Tej Szakmaközi Szervezet és Terméktanács ügyvezető igazgatója. A trappista az új szabályozás szerint kizárólag korong alakú lehet, amivel ez a gyakorlat megszűnik – mondta az ügyvezető igazgató. A magyar gyártók hagyományosan korong alakú trappistát gyártanak, a hasáb alakú trappista pedig csak szeletelt vagy reszelt formában, valamint több összetevőből álló élelmiszer alapanyagaként lesz forgalomba hozható – tette hozzá.

A trappistára – amely a legnépszerűbb hazai sajtfeleség – az új élelmiszerkönyvi szabályozás szerint nemcsak termékcsoporthoz tartoznak meg követelményeket (ami eddig úgy szólt, hogy oltós alvasztású, érlelt, félkemény sajt, és ebbe belefértek az említett egyéb sajtfélék is), hanem termékszámban is. Az utóbbi kiterjed a felhasználható összetevőkre, a sajt alakjára, méretére, az összetételi kritériumokra is, a Magyar Élelmiszerkönyv pedig részletes érzékszervi követelményrendszert is tartalmaz. A terméktanács abban bíz, hogy – az uniós tagállamok által már jóváhagyott – szabályozás mielőbb megjelenik.

Magyarország egyébként évente 60-65 ezer tonna sajtot importál, ebből 37 ezer tonna mennyiség sorolható be a félkemény kategóriába.

Az esetleges átcímkezésre utaló jel, hogy ugyan Lengyelországban és Németországban a trappista kevésbé elterjedt, sőt, alig ismert, ezekből az országokból mégis tetemes mennyiségű így elnevezett sajt érkezett.

Az Agrárközgazdasági Intézet (AKI) adatai szerint tavaly 19 558 tonna, míg egy évvel korábban 17 611 tonna trappista sajtot értékesítettek belföldön a hazai feldolgozók. Bővült a gyártókapacitás is, szeptember közepén például a Tolnatej Zrt. 5 milliárdos beruházás eredményeként elkészült üzemét adták át, amelyben európai szinten is kiemelkedő technológiával készítenek félkemény sajtokat. Ez a többletkapacitás még nem látszik a gyártás és az értékesítés növekedésében, de az Alföldi Tej Kft. három évvel ezelőtti átadott debreceni üzemének termelése már igen.

Eközben folytatódott itthon a nyers tej termelői árának intenzív emelkedése. A kilogrammra vetített termelői átlagár augusztusban 181,71 forint volt – közölte az AKI. A fehérjetartalom 0,03 százalékpontos javulása, a zsírtartalom stagnálása, valamint az alapár 5 százalékos

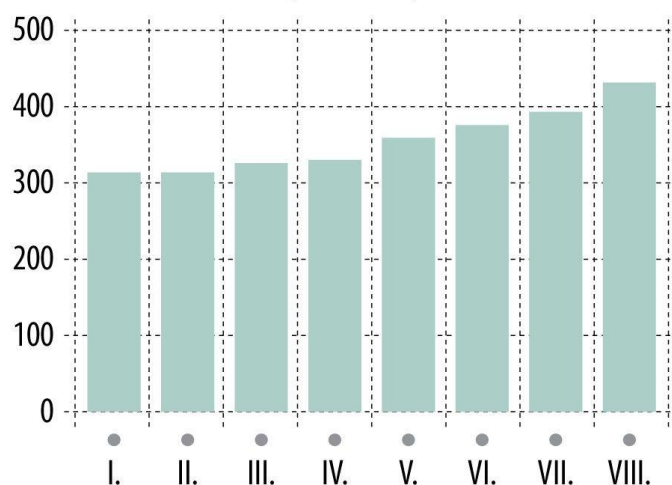
emelkedése mellett a nyers tej átlagára 6 százalékkal nőtt 2022 augusztusában az egy hónappal korábbihoz képest, és 66 százalékkal meghaladta az előző év azonos hónapjának átlagárát.

A nyers tej felvásárolt mennyisége augusztusban 1 százalékkal maradt el a júliustól, és 5 százalékkal volt kevesebb, mint a 2021. augusztusi. A – szintén kilogrammra vetített – kiviteli ár 210,13 forint volt a múlt hónapban. Itt az áremelkedés az előző havihoz képest 6, az előző év azonos hónapjához viszonyítva pedig 83 százalékos volt. A kiviteli ár 16 százalékkal haladta meg a termelői átlagárát. Az AKI adatai szerint a nyers tej kiszállítása augusztusban 39 százalékkal csökkent az egy évvel korábbihoz képest.

A 2,8 SZÁZALÉKOS PASZTÖRÖZÖTT

ESL-TEJ HAVI FOGYASZTÓI

ÁTLAGÁRA 2022 (forint/liter)

Forrás: KSH, VG-grafika

Az intézet mérései szerint augusztusban az előző év azonos hónapjához képest a hazai előállítású tejtermékek közül emelkedett a trappista sajt feldolgozói ára 75, az ömlesztett sajté 60, a tehéntúróé és a gyümölcsös joghurté 58-58, a natúr joghurté 57, a tejfölé 56 százalékkal. A 2,8 százalék zsírtartalmú friss zacskós és az 1,5 százalék zsírtartalmú dobozos tartós tej 55-55 százalékkal, a kefir 54 százalékkal, a 2,8 százalék zsírtartalmú dobozos friss tej 51, az adagolt vaj 50, a 2,8 százalék zsírtartalmú dobozos tartós tej pedig 44 százalékkal lett drágább.

A KSH adatai szerint ugyanebben az összehasonlításban a trappista sajt fogyasztói ára 82 százalékkal emelkedett, a 2,8 százalék zsírtartalmú pasztörözött ESL- (hosszan friss) tej 56, az 1,5 százalék zsírtartalmú pasztörözött ESL-tej 54, a 2,8 százalék zsírtartalmú dobozos UHT- (tartós) tej fogyasztói ára pedig 6 százalékkal emelkedett.

Forrás: www.vg.hu

Itt a vége, hiánycikk az árstopos cukor és már a tej is

2022. szeptember 21.

Megnőtt a kereslet a hatósági áras termékek iránt, amelyek beszerzése ma már sokszor többre kerül, mint amennyiért el lehet adni.

A hatósági ár bevezetése óta folyamatosan nőtt a kiskereskedelemben azoknak az árstopos élelmiszereknek a súlya, amelyeket az október 15-i szinten maximalizált fogyasztói árnál drágábban szereznek be a kereskedők. A kereskedelmi cégek árbevétel-kiesése egyre

nagyobb, és ez már komoly pénzügyi veszteséget is jelent számukra, amit hónapról hónapra görgetnek maguk előtt – mondta lapunknak Vámos György. Az Országos Kereskedelmi Szövetség (OKSZ) főtitkárát annak kapcsán kerestük meg, hogy a hétvégén a kormány az év végéig kitolta a már többször hosszabbított, legutóbb október 1-jéig meghirdetett élelmiszerár-stopot. Ez azt jelenti, hogy a hét árstopos terméket - a kristálycukrot, a napraforgó étolajat, a BL 55-ös lisztet, a 2,8 százalékos UHT-tejet, a csirkemellet és far-hátat, valamint a sertéscombót – továbbra sem adhatják a boltosok drágában, mint tavaly október 15-én.

Vámos György személyes véleménye szerint célszerű lett volna elkezdni októbertől az élelmiszerárstop fokozatos kivezetését. A szakmai szervezetek számos javaslatot meg is fogalmaztak a döntéshozóknak, de a kormány nyilvánvalóan a vásárlókat helyezte előtérbe – fogalmazott. Úgy véli: nehéz a kormány helyzete, mert az árstop bevezetése óta - a háború, az energiaárrobbanás, az aszály következményeként – olyan drasztikus inflációs nyomás alakult ki, amelyet az árstop indításakor nem lehetett előre látni. A beszerzési árak – az élelmiszeripar átadási árai – a fogyasztói áraknál is gyorsabban emelkednek. E téren a drágulási ütem júliusban 40 százalék felett járt, miközben a bolti ár augusztusban lépte át a 30 százalékos növekedési küszöböt. Márpedig a kereskedelmi cégek legnagyobb költsége a beszerzés, erre rakódik rá az árstopból fakadó veszteség, majd most a rezsiárak drasztikus drágulása – magyarázta.

Az élelmiszerárstoppal azonban nem csak ez a probléma. A választási kampány hevében bevezetett intézkedés óta több üzlet is limitálta az árstopos termékekből vásárolható mennyiséget, mégis egyre több helyen fordul elő hiány ezekből. Lapunk tapasztalatai alapján a nyáron több Balaton-környéki diszkontban sem lehetett cukrot kapni, újabban pedig a 2,8 százalékos UHT-tej hiányára panaszkodnak a vásárlók. A kormányhivatalok folyamatosan ellenőrzik e téren is a kereskedőket. Azt is vizsgálják: tartanak-e készleten az árstopos termékekből annyit, mint tavaly az egyes naptári napok éves átlagában. A Lidl-t és a Tesco-t is megbírságotlák már, mert a fogyasztóvédelem szerint egyes üzleteikben nem feleltek meg ennek az előírásnak. A még tavasszal történt esetekről a vg.hu számolt be nemrég; a portál szerint a Tesco súlyos beszállítói problémákkal indokolta a hiányt. Az étolaj, a cukor, illetve egyre több termék tekintetében a beszállítói kiszolgálási szint kritikus, így egyre többször hiába rendelnek, nem érkezik be a központi raktárba az elvárt mennyiség. Emiatt az áruházakba nem tudják a tervezett mennyiséget szállítani, és ez vezetett ahhoz, hogy a kérdéses ellenőrzés során a hatóság üres polcokat talált – érvelt az áruházlánc.

Felgyorsulhatnak az üzletbezárások

Visszatérő kritika, hogy az élelmiszerárstop infláció-visszafogó hatása legalábbis megkérdőjelezhető, hiszen a kereskedők a hatósági áras termékeken elszenvedett veszteségeiket visszahozhatják más termékeik árában. Vámos György ezzel kapcsolatban azt hangsúlyozta: a vásárlók érzékenysége miatt ezt nem lehet automatikusan megtenni. Vannak üzletek, amelyek megpróbálnak máshol emelni, de a vásárlók ma már mindennek megnézik az árát, az élelmiszerfogyasztás pedig – mennyiségét tekintve - csökken. A fogyasztói árakat a beszerzési árak és a rezsiköltségek növekedése miatt is emelni kellene, de mindezzel az árstop veszteségeivel együtt is óvatosan kell bánni - mondta. A kisboltok mozgástere a legkisebb, hiszen ők eleve drágábban tudják kínálni termékeiket, mert teljesen másként működnek, mint a nagy áruházak. Vámos György szerint a fenti problémák miatt valószínűleg felgyorsulnak az üzletbezárások, ami elsősorban a kisebb boltokat érinti majd. Leszögezte: a Kereskedelmi Alkalmazottak Szakszervezete által felvetett vasárnapi boltzár nincs jelenleg napirenden, de enélkül is több példa van arra, hogy egy áruház átalakította a nyitvatartási rendjét.

Vámos György szerint a fentiek kiragadott példák, a szabálysértések száma a fogyasztóvédelmi eljárások teljes számát nézve csekély. Cukorellátási problémák ugyanakkor

vannak, és egy időben az étolajjal kapcsolatban is voltak fennakadások. Sőt, ilyen eseti hiányok a jövőben is lesznek – jelezte. Ennek részben az az oka, hogy az élelmiszerfeldolgozók nem tudnak mindig időben szállítani, mert ők sem tudnak például alapanyagot beszerezni. Az árstopos termékek iránt ráadásul a kereslet is megnőtt, így könnyen lehet, hogy a vásárló azért lát időnként üres polcokat, mert az aznapi készlet már elfogyott. De ezért nem a gyártók vagy a kereskedők a hibásak, minden kereskedő az előírások betartására törekszik – hangsúlyozta. Hozzátette: ezért is kérte az OKSZ a kormányt, hogy ha igazolható, hogy a gyártó nem tudott szállítani, ne büntessék meg a kereskedőt. (Úgy tudjuk, az utóbbi időben a kormányhivatalok elnézőbbek is e téren.) Vámos György arra is felhívta a figyelmet, hogy az árstop bevezetése egy torz árazási szerkezetet alakított ki az élelmiszer-kiskereskedelemben. Több, az adott kategórián belül magasabb minőséget képviselő termék most sokkal olcsóbb lett, mint az alacsonyabb minőségű. A 2,8 százalékos UHT-tej például sokkal kevesebbe kerül, mint a korábban rendre olcsóbban árult 1,5 százalékos UHT-tej. Torzultak az árak a csirke-, és a sertéshús piacán is. Emiatt pedig a fogyasztás szerkezete is megváltozik, amihez a termelői piac sem tud adottságai és lehetőségei miatt alkalmazkodni – magyarázta.

Torzuló árszerkezet

A KSH adatai szerint a 2,5 százalékos UHT-tej literenkénti átlagára augusztusban 281 forint volt, míg a 1,5 százalékos ESL-tej 380 forintba került (a 1,5 százalékos UHT-tejről nincs hivatalos adat.) Az árstopos csirkemellfilé ára ugyan lényegében változatlan –1690 forint volt a kilónkénti átlag -, ám a tavaly októberben még 740 forintos átlagáron kínált csirkecomb kilójáért augusztusban már 1200 forintot kértek az üzletekben. A bontott csirke kilónkénti ára pedig 785 forintról 1240 forintra nőtt.

Forrás: www.nepszava.hu

Olcsóbb a tej, ha nem utazik túl sokat

2022. szeptember 22.

Ákár hétszáz forintért is kínálhatnak egy liter 3,8 százalékos biotejet a boltok polcain napjainkban. A 1,5 százalékos zsírtartalmút adják 350–380 között, ám az átlagos, 2,8 százalékos, nem ársapkás tej literenkénti ára már ötszáz forint felé mozdul: 450–480 forint között vásárolható.

A helyi termelőknél azonban jóval alacsonyabb áron szerezhető be a nyers házi tej. Sokan mégis tartanak tőle, mert jóval magasabb a zsírtartalma, mint a bolti tejeké. A csomagolása is más: olyan, amelyet éppen adnak, vagy viszünk hozzá.

Kannába, üvegbe vagy PET-palackba is adja a teljes tejet a kaposvári inkubátorházban elhelyezett tejszűrő automata, amely a város egyetlen ilyen létesítménye. Évek óta népszerű, ám az utóbbi időben egyre felkapottabb lett, hiszen ott egy liter tej 260 forintba kerül. Ha csupán fél literre van szükség, annyit is tölt 130 forintért.

– Szolgáltató cég vagyunk, a közelből, a Kaposvári Campus tejüzeméből szállítjuk a tejet – mondta Nagy Csaba, a Milch-Technik Kft. ügyvezetője. – Ez feldolgozás előtti, úgynevezett teljes tej. Magas a beltartalmi értéke, vitaminokban és ásványi anyagokban gazdag – tette hozzá Nagy Csaba, aki azt is elárulta: egyre gyakrabban kell újratölteniük az automata 200 literes tartályát.

Nagy Csaba azt mondta, az energiaárak alakulása miatt hamarosan szükség lesz emelésre, de amíg csak lehet, kitartanak a 260 forintos literenkénti ár mellett, hiszen a tejet helyben értékesítik, nem kell hosszú kilométereket utaztatniuk.

A Kaposvári Nagypiacon több helyi termelő is árul házi tejet. Virág János szerint nem csak azért keresik egyre többen a standját, mert 420 forint literenként nála a teljes tej.

– Néhányan még mindig drágának érzik, ám egyre többen rájöttek, hogy minden benne van – mondta. – Ha a bolti tej után megkóstolják a miénket, érzik, hogy ég és föld a kettő közötti különbség – tette hozzá a termelő, aki azt mondja, ma már akár 90 liter is elfogy egy-egy alkalommal nála a piacon.

Sovány Tamás is sokféle tejterméket készít a feleségével. Szerinte elkerülhetetlen lesz az áremelés. – 10-15 százalékot emeltünk, de ha a fejőgép vagy a hűtők üzemeltetését nézem, amelyben otthon az árut tartjuk, az előzetes kalkulációink alapján az eddigi 30 ezres áramszámlánk akár 100 ezerre is rúghat, bár biztosat csak a számlák megérkezésekor látunk majd – mondta. – A terhet nem szeretnénk a vevőkre hárítani, inkább visszaveszünk a termelésből, de a minőségből nem! – tette hozzá Sovány Tamás, aki inkább a feldolgozott tej és tejtermékek mennyiségét csökkentené.

– 300 forint alatt nem létezik kistermelői tej – mondta. – Inkább visszaforgatjuk a tejet, megitatjuk a bocikkal. Vállalkozásunkban a saját bérünket is ki kell termelni. Szerencsés helyzetben vagyunk, mert a takarmányt is mi állítjuk elő. Nem nagyüzemi tejtermelés folyik nálunk, nem szóját és génmanipulált takarmányt adunk a jószágoknak, így feleannyi tejet termelünk tehenenként, mint a nagyüzemi gazdaságok – tette hozzá Sovány Tamás, aki szerint sokan még mindig nem tudják elfogadni, hogy gyakran nem dizájnos vagy egységes csomagolású a termelői áru.

Forrás: www.sonline.hu

Rekordgyorsasággal drágultak az élelmiszerek Magyarországon

2022. szeptember 22.

Rekordgyorsasággal drágultak az élelmiszerek augusztusban Magyarországon. Az egy évvel ezelőttihez képest 34 százalékkal nőttek a fogyasztói árak, az uniós átlag ennél 20 százalékkal alacsonyabb.

Az egyes termékek között kiugróan, 67 százalékkal drágult a kenyér, míg az európai átlag a 20 százalékot sem éri el – ez derült ki az Eurostat kedden publikált adataiból. Septe József, a Magyar Pékszövetség elnöke elmondta, hogy csaknem háromszorosára emelkedett a liszt ára. „Nagymértékben nőttek az energiaárak, a logisztikai költségek és a bérek is Magyarországon. A folyamat viszont nem ért még véget, hiszen októberben újabb áremelést terveznek a malomipari vállalatok” – tette hozzá a pékszövetségi elnök.

Szintén Magyarországon drágult a legnagyobb mértékben a tej, a sajt és a tojás ára, csaknem 50 százalékkal. Az európai uniós átlag itt 20 százalék alatt maradt.

Ekkora élelmiszer-drágulás nem indokolt

A GKI szerint a forint gyengülése sem indokol ilyen mértékű élelmiszer-drágulást. Molnár László, a GKI gazdaságkutató vezérigazgatója megítélése szerint a magyar és az európai áremelkedés között tíz százalékpontos különbség adódik:

Magyarul ennyivel jobban nőttek az árak hazánkban, ha euróban számolnánk, mint az eurózóna országaiban.

Hornyák József, a Portfolio makroelemzője szerint több kormányzati intézkedés is növelte a drágulást. „Ezek közé tartozik a kiskereskedelmi szektort sújtó különadó, amelynek az a következménye, hogy a vállalatok igyekeznek a többletterheiket áterhelni a lakosságra. A másik tényező pedig az árstop, amelynek a hatása miatt a nem árstopos termékek árát még tovább emelik” – nyilatkozta az RTL Híradónak a szakértő.

Forrás: www.index.hu

Több helyen elfogyott a hatósági áras tej, de nem lesz hiánycikk

2022. szeptember 23.

A Tej Terméktanács ügyvezetője szerint csak átmeneti logisztikai problémáról van szó. Budapestről, Békéscsabáról és Baranya megyéből is azt jelentették, hiánycikké vált a hatósági áras, 2,8 százalékos tej. Harcz Zoltán, a Tej Terméktanács ügyvezetője az InfoRádióknak elmondta: tudnak a problémáról.

"Ezek pillanatnyi termékhiányok vagy logisztikai problémák lehetnek, hiszen ha megnézem a négy magyarországi UHT tejgyártó belföldi eladásait, akkor azt látjuk, hogy nagyon nagy mennyiségű hatósági áras tejet adtak el belföldön. A hatósági árakról szóló jogszabály azt rögzíti, hogy azonos mennyiségű tejet kell a polcokon elhelyezni, mint egy évvel korábban" – mondta.

A Tej Terméktanács ügyvezetője konkrét számokkal is alátámasztotta a hatósági tej iránt való kereslet növekedését. A 36. hét belföldi értékesítésében a 2,8 százalékos tartós tej az előző évhez képest 213 százalékon áll, a 35. héten 187 százalékon, a 34. héten 220 százalékon.

"Ez azt jelenti, hogy a feldolgozói oldalról több mint kétszer annyit értékesítettünk a kiskereskedelem felé, mint egy évvel korábban" – mondta, és hozzátette: még ezek után is vannak átmeneti készlethiányok, de tejhiánytól nem tart.

Szerinte tejgyegetértékben számolva önellátók lennénk, de mivel a külkereskedelem működik, bonyolultabb a kép. Az ágazat működik, a nyerstej-termelés folyik, a feldolgozók pedig a számok alapján képesek a hatósági áras tejből kétszer annyit előállítani és értékesíteni, mint az előző évben. Összességében tejből az előző évhez képest 6-8 százalékkal több fogy az országban.

A hatósági áras tejkategória "kannibalizálja" a többi fogyasztói tejkategóriák eladásait – tette hozzá Harcz Zoltán. "Ezek a hatósági áras tejek kétszáz forintnál kezdődnek a polcon, ez a legolcsóbb kategória. Közben az egyéb kategóriákban 300-400 forintos árakat is látunk, tehát az ár miatt eltolódott a piac ebbe az irányba" – mondta.

A Tej Terméktanács ügyvezetője szerint a takarmány- és energiaköltségek növekedése miatt zsugorodik a magyar állatállomány. Emellett nem tudni még, milyen hatása lesz az aszálynak az állomány változására, de minden bizonnyal lesz visszaesés a termelésben. Ilyenkor felgyorsul a selejtezés, és a tehenenkénti tejhozam folyamatosan fejlődik. Megjegyezte: ebből kétségtelenül állomány- és telepszámsökkenés lesz. Nagy kérdés, hogy a hatékonyság növekedése mennyiben tudja ezt ellensúlyozni, de vélhetően száz százalékban nem. Harcz Zoltán ennek ellenére sem tart tejhiánytól.

Forrás: www.infostart.hu

Tovább drágulnak a tejtermékek

2022. szeptember 24.

A gazdasági nehézségek miatt egyre több tejgazdaság hagy fel a termeléssel.

Ahogy az agrárium minden ágazatát, úgy a tejipart is közvetetten és közvetlenül érinti az energia-, az üzemanyagárak elszabadulása, valamint a történelmi mértékű aszály. A folyamatosan növekvő költségek jelentős nehézségeket rónak a termelőkre, feldolgozókra és a kereskedőkre is.

– A mezőgazdaságban minden mindennel összefügg. A tejtermékek ára év eleje óta fokozatosan emelkedik, ami a következő hónapokban is tovább fog tartani. Hogy meddig és milyen intenzitással, az egyebek mellett függ a gáz, az energia és az üzemanyag piaci árának alakulásától is. Az egész Európát érő aszály hazánkban leginkább a keleti országrészt és az

Alföldet sújtja. Ezeken a területeken most az a kérdés, hogy lesz-e elegendő tömegtakarmány. Nem feltétlenül a megfelelő minőség, hanem inkább a mennyiség biztosítása a megoldandó feladat – mondta el a Haon megkeresésére Rákóczi András, a Tej Szakmaközi Szervezet és Terméktanács elnökségi tagja.

Mint kifejtette, alapvetően a szarvasmarhák ellátása a tömegtakarmányra épül, azonban ez ipari takarmányok nélkül nem oldható meg. Utóbbiakat pedig részben itthon állítják elő, de az alapanyagokat (pl. vitaminok) külföldről importálják.

– Tavaly erőteljesen csapadékmentes ősz volt. A szinte száraz talajba lettek elvetve az őszi kalászosok, s erre jött tavasszal és nyáron az aszály. Hajdúnánás környékén például idén alig több, mint 200 milliméter eső hullott. Az országban átlagosan 700–800 milliméter szokott lenni évente - mutatott rá. A tavaszi tömegtakarmányok, valamint az őszi gabonaféléknél nagyjából 40–50 százalékos terménykiesés tapasztalható. A silókukoricánál - ami a tömegtakarmányozás egyik alapanyaga – pedig egyrészt probléma, hogy a zöld tömeg alig ötöde az elvártaknak, de nagyobb probléma, hogy nincs rajtuk kukoricacső, kevés vagy egyáltalán nincs keményítőértéke, ami a tejtermelés szempontjából meghatározó.

Sokan felhagynak a tejtermeléssel

A szakember kiemelte, hogy az előbbieken túl az árak fokozatos növekedése mögött ott van az is, hogy az európai tejtermelés volumene csökken: egyre kevesebb a tejelő tehenek és tejtermelő telepek száma, a takarmányozási problémák okán. Ezek mind-mind hozzájárulnak ahhoz, hogy tejgazdaságok hagyjanak fel a termeléssel.

– A statisztikai számok alapján, Magyarországon a tejtermelő tehenek és a tejtermelés 13–14 százaléka Hajdú-Bihar megyében van. A Tej Terméktanács adatai alapján a Dunától keletre mintegy ötezer darabbal fog csökkenni a tejet adó tehenek száma ebben az évben – osztotta meg Rákóczi András.

Duplájára emelkedett a szója ára

Rákóczi András kérdésünkre tisztázta: a hatályos jogszabályok szerint néhány kivételtől eltekintve tej csak állati eredetű lehet, emiatt – a helytelenül elterjedt szóhasználat ellenében – növényi eredetű italokkal találkozhatunk a boltok polcain. A növényi tej elnevezés így megtévesztő, hisz a - többek között gabonafélékből vagy olajos magvakból készült - tejhelyettesítő italok azt sugallják a fogyasztó számára, hogy azok a tej élettani hatásaival egyenértékűek.

– A növényi italok egyik alapanyaga a szója, amelyet Hajdú-Bihar megyében termelnek, azonban azt állati takarmányozás céljára. Az energiaválság egyébként pontosan ugyanúgy sújtja ezt az ágazatot is, mint a tejtermelőket és tejfeldolgozókat. Például a szójabab ára megduplázódott az elmúlt évek folyamán - húzta alá a szakember.

A tejágazatban szükség van még a segítségre

Rákóczi András elmondta, fontos intézkedés volt a kormány részéről, hogy a mezőgazdasági szereplők részére egyebek mellett hiteltörlesztési moratóriumot vezetett be, illetve továbbra is rendelkezésre állnak a fejlesztési források.

– Ami viszont még nem rendeződött idén, az a kormány által minden évben biztosított átmeneti nemzeti tejtámogatás. Nem tudni róla még most sem, hogy lesz-e, és ha igen, akkor milyen mértékben. A másik az egyes állatbetegségek megelőzésével, leküzdésével kapcsolatos támogatás, amelyet mindenki csak 148-as támogatásként ismer. Ennek a forrása kimerült, így az sem áll rendelkezésre jelenleg. Szükséges, hogy ezek legalább az előző évi formájukban és nagyságrendükben újra elérhetőek legyenek, ugyanis nagyon nehéz időszak elé néz az ágazat – hangsúlyozta.

Forrás: www.haon.hu

Zajlik a társadalmi vita a KAP környezeti értékelési dokumentumáról

2022. szeptember 27.

Közel három éves tervezési munka végére kerülhet pont október elején, amikor a Közös Agrárpolitika Stratégiai terv környezeti értékelési dokumentumához érkezett javaslatokat is beépítik a végső okiratba. Az agrártárca szeptember közepén bocsátotta társadalmi vitára a mezőgazdasági termelők számára a következő éveket meghatározó irányokat, amelynek a véleményezési határideje 2022. október 3-a.

Juhász Anikó, az Agrárminisztérium helyettes államtitkára köszöntötte azt a megbeszélést, amelyen az érintett társadalmi szervezetek képviselői mondhatták el véleményüket a Közös Agrárpolitika Stratégiai terv környezeti értékelési dokumentumáról. A minisztérium a jogszabályoknak megfelelően stratégiai környezeti vizsgálatot készíttetett a tervről, melynek célja, hogy feltárja a terv lehetséges környezeti hatásait, és javaslatokat tegyen a környezeti és fenntarthatósági szempontok érvényesítésére a programozási és megvalósítási folyamatban.

A vizsgálatban elkészült a környezeti jelentés, amely megismerhető és véleményezhető a <https://mtvsz.hu/kap-strategia-kornyezeti-vizsgalata> oldalon.

Forrás: www.kormany.hu

Kiskereskedelmi üzletek válságterve az energia-veszélyhelyzetre

2022. szeptember 28.

Az egyre fokozódó energiaválság természetesen az élelmiszerkereskedőket sem kerülte el. Egy-egy üzlet üzemeltetése még a legnagyobb kiskereskedelmi láncoknak is problémát okozhat és ezt nem könnyíti meg a közelgő hideg időszak, ami a megfelelő beltéri hőmérséklet biztosítása miatt további energiaigénnyel és költségekkel fog járni. Ebben a helyzetben az FMCG forgalmazók egyik legfőbb célja, hogy minél nagyobb mértékben enyhítsék ezeket a terheket az energiaárak tartós emelkedése mellett.

A kiskereskedelmi forgalmazás többletköltségeinek áthárítása a fogyasztókra a kialakult háborús helyzet miatt folyamatosan növekvő élelmiszerárak mellett már így is problémát jelent, ezért – hasonlóan az élelmiszervertikum többi horizontjához - alternatív megoldások felé nyit az FMCG szektor is. A működési költségek további növekedését rövid idő alatt kisebb költségekkel megvalósítható beruházásokkal, fejlesztésekkel kívánják elérni, amelyek során törekednek majd a legkorszerűbb és a fenntartható megoldásokra úgy, hogy azok ne befolyásolják károsan a vásárlás élményét a vevőszám és a vásárlóerő megtartása végett. Az Országos Kereskedelmi Szövetség tagvállalkozásai megvizsgálták a költséghatékonyabb működéshez vezető stratégiákat és közzétettek egy listát terveikről:

Azonnal végrehajtható energiatakarékossági lépések:

- világítás lekapcsolása az üzlet zárását és a dolgozók távozását követően,
- a nyitvatartási időn kívül történő munkavégzés alatt a vásárlótér világításának csökkentése, (éjszakai árufeltöltés esetében csak a legszükségesebb világítás),
- a nyitvatartási időben az eladótéri világítás felülvizsgálata, a vásárlói élményt nem befolyásoló mértékű csökkentése,
- az épület egyéb részeinek gyengébb világítása, (pl. raktárbejárat előtt, bevásárlókocsik, kosarak tárolóhelye körül)

Energiatakarékosságot segítő fejlesztések, beruházások, melyekből akár egy is segíthet a takarékoskodásban:

- LED lámpák használata,
- ajtók használata a hűtőbútorokon,

- a hűtőrendszerek hulladékhőjének használata a fűtéshez és használati melegvíz előállításához,
- földhőszivattyú alkalmazása,

Az OKSZ tervezetének teljes listája [ide](#) kattintva érhető el.

Egy másik megoldás, a vasárnapi boltzár bevezetése is nagy mértékben hozzájárulhat a költségek csökkentéséhez. Ha akár csak fél napra rövidítenék a vasárnapi nyitvatartást, az már jóval kevesebb áramfogyasztást jelent. Emellett egy másik komoly problémára, a munkaerőhiányra is ideiglenes enyhítő megoldást nyújthat, például a hétvégi műszakok beosztásában csökkentheti a dolgozók munkaterhelését, valamint a műszakpótlékok mértékét. Az eltérő kereskedelmi profil és értékesítési preferenciák miatt a kiskereskedelmi boltok és üzletláncok között nem alakult ki egységes közös álláspont a boltzár kérdésében.

A tervek mellett van már olyan kiskereskedelmi lánc is, amely gyorsan cselekedett és már több újítást is bevezetett működési költségeik csökkentésének érdekében. Az áruházlánc az üzletekben, a logisztikai központokban és a hűtőbútorokban is LED-re cserélte a világítást. Az áruházakban intelligens épületfelügyeleti rendszer monitorozza az energiafelhasználást, automatikusan lekapcsolja a villanyt, ha az utolsó ember is elhagyja az üzletet, parkolót. A szellőzőrendszerek kizárólag hőcserélőkön keresztül működnek, ami azt jelenti, hogy a kifűjt levegővel a hőcserélőn keresztül felfűtik vagy lehűtik a befűjni kívánt friss külső levegőt. Bevezették a kijáratoknál a kétlépcsős fotocellás ajtót, így az őszi-téli időszakban nem fog könnyen kiszökni a meleg az üzletből. Folyamatosan bővítik napelemeik számát, fogyasztásmérőkkel szerelik fel az üzleteket és még sok változtatást vezettek be saját helyzetük könnyítése érdekében.

A globális energiaválság miatt már külföldön is tettek lépéseket a nemzetközi kiskereskedelmi láncok az energiafogyasztás csökkentése érdekében. A Spar Ausztriában ősztől lerövidíti üzletei külső megvilágítását, a Billa a szállítási költségeken igyekszik spórolni úgy, hogy saját salátát és zöldségeket természetesen az egyik bécsi üzletük parkolójában vertikális módszerrel egy konténerben. Párizsban rendeletben tiltják az ajtók nyitva hagyását, amennyiben légkondicionáló használatban van, valamint a francia kormány betiltotta, hogy a hajnali órákban megvilágítsák az utcai reklámtáblákat a 800 ezer lakosnál kisebb városokban. Az Egyesült Királyságban néhány kiskereskedelmi üzlet beleegyezett az úgynevezett „nyitott könyv” tárgyalásokba a beszállítókkal, ami lehetővé teszi mindkét fél számára a gyártó energiaszámláinak nyomon követését és figyelembevételét az ártárgyalások során.

Az energiaválság - ha nem is azonos mértékben - sújtja az élelmiszer termékpályák minden szereplőjét az alapanyag termelőktől a feldolgozókon keresztül a kiskereskedőkön át a végfelhasználó fogyasztókig. Jelenleg az tapasztalható, hogy az érintettek az élelmiszer lánc minden pontján arra törekszenek, hogy érdekeik figyelembevétele mellett tegyenek meg mindent az energia-veszélyhelyzet káros következményeinek csökkentése érdekében.

Forrás: www.nak.hu

Sajt, tejföl, tej: már ennyibe kerülnek a magyarok kedvencei a boltokban

2022. szeptember 29.

Mi, magyarok kétségtelenül odáig vagyunk a tejért és a tejtermékekért, gondoljunk csak sokak nagy kedvencére, a Túró Rudira. A túró, a tejföl, a joghurtok, na meg persze a finomabbnál finomabb sajtok szinte bármikor, bármilyen formában megállják a helyüket, örömmel falatoztatjuk őket. Azonban egyre inkább úgy tűnik, hogy véget érnek ezek az idilli pillanatok, hiszen a boltokba betérve arcon csap minket a valóság: 2000 forint feletti tejföl, 4000 forint feletti trappista, 4-500 forintos tej, és még sorolhatnánk. De hogy mi ennek az

oka, mikor lehet vége és pontosan milyen összegeket kell otthagynunk egy-egy kedvelt termékért, az az alábbi cikkünkben kiderül.

Lapunk nemrégiben beszámolt arról, hogy 2022 augusztusában 75 százalékkal emelkedett a trappista sajt értékesítési ára, 60 százalékkal lett drágább az ömlesztett sajt, a tehéntúró, a natúr és a gyümölcsös joghurtok ára pedig csaknem 60 százalékkal emelkedett az előző év azonos időszakához képest. Ugyanakkor valamennyi tejtermékről elmondható, hogy jóval többet kell érte fizetni a boltokban, mint egy évvel korábban. Ez a trend világszinten is megfigyelhető, a piaci viszonyokat egy immár második éve tartó európai tejfelvásárlás csökkenés és az árfolyam gyakran hektikus változása befolyásolja.

Ebből is látszik, hogy nem akármilyen áremelkedésekről van szó, de szavak helyett beszéljünk a számok, és nézzük, mi, mennyibe kerül jelenleg a magyar boltokban:

- ha trappistát szeretnénk fogyasztani, 3300 és 5000 forint között kell fizetnünk kilójáért,
- a sima (nem hatósági áras), 1,5%-os tejért 375 és 580 forint között,
- a 140 grammos magyar natúr joghurt 250 forint,
- a 250 grammos túró 650 forintnál kezdődik,
- a vödörös tejföl (800/850 gramm) széles skálán mozog, de 900 és 2100 forint között juthatunk hozzá.

Ha pedig nem a hagyományos termékeket, hanem például bio vagy laktózmentes árut szeretnénk vásárolni, akkor az alábbiak szerint alakulnak az árak:

- a laktózmentes tej 320 és 1300 forint között található meg,
- a laktózmentes trappista (700g) 3000 és 4900 forint között,
- a laktózmentes túró (250 gramm) akár 1000 forintba is kerülhet,
- a laktózmentes vödörös tejföl (800 gramm) pedig nem igazán kapható 2 ezer forint alatt,
- a bio tejföl (150 gramm, 20%-os) 400 forint körül alakul, a bio tej pedig 400-690 forint.

Nem csak itthon van ekkora drágulás

Hogy néhány példát említsünk: a nyerstej termelői ára nemzeti valutában kifejezve az USA-ban 44%-kal, az Európai Unióban 42%-kal, Új-Zélandon 16%-kal emelkedett 2022 júliusában az egy évvel korábbihoz képest. A világpiacon a cheddar sajt értékesítési ára (FOB Óceánia) a 2022. 37. héten 21%-kal, a sovány tejporé 13%-kal, az ömlesztett vajé 11%-kal emelkedett, míg a teljes tejporé 2%-kal csökkent 2021 azonos időszakához mérten. Németországban pedig az ömlesztett vaj értékesítési ára 2022 37. hetében az előző év azonos hetéhez viszonyítva 70%-kal, a sovány tejporé 43%-kal nőtt.

De vajon miért drágultak ennyi a tejtermékek is?

Az okok összetettek és szerteágazóak, de elmondható, hogy az élelmiszer-drágulás hátterében az aszály, a drasztikus költségnövekedések, a munkabérek emelkedése is közrejátszik, ám van még valami: bármely mezőgazdasági nyersanyagról legyen is szó, búza, árpa, kukorica vagy napraforgómag, a magyarországi árszintje egyáltalán nincs szinkronban a tőzsdei jegyzésekkel. Itthon tulajdonképpen minden drágább, mint a nemzetközi szintén.

Forrás: www.agrarszektor.hu

Az áremelkedések hatásainak kezelése az agrárpolitika központi kérdése

2022. szeptember 29.

A hazai agrárpolitika központi kérdése a korábban megindult, de az orosz-ukrán háború miatt a termény-, gáz-, áram-, és műtrágyapiacra világszerte felerősített extrém áremelkedések hatásainak kezelése - mondta az agrárminiszter Kaposváron csütörtökön.

Nagy István a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem (MATE) Kaposvári Campusán az Állattenyésztők napján tartott fórumon utalt rá: az elmúlt két év nehézségei eddig ismeretlen kihívások elé állították a magyar mezőgazdaságot, amelynek ez a válságállóság és a válságkezelés tesztje, és nem mondható el, hogy túl van rajta.

A miniszter a válsághelyzet kezelését szolgáló intézkedések között említette a hitelmoratóriumot, az Agrár Széchenyi Kártya folyószámlahitel és az MFB agrár forgóeszköz hitelprogram 2020 keretében felvehető kamat- és költségmentes hitelek szerződési hatálybalépési idejének meghosszabbítását a sertésenyésztő vállalkozásoknak, és egyebek mellett a takarmányozási költségekhez nyújtott támogatást is.

A miniszter úgy vélte, hogy a 2023. január 1-jén hatályba lépő új Közös Agrárpolitika (KAP) szabályrendszere kihívásokat és lehetőségeket egyaránt jelent, egyúttal nagy sikernek nevezte az állattenyésztők szempontjából, hogy fokozatos csökkentés mellett, de 2027-ig megmaradnak a hazai forrásból finanszírozott átmeneti nemzeti támogatások.

Kitért arra, hogy a tervek szerint halad a tenyésztésszervezési feladatok támogatásának kifizetése. A tenyészállat-állomány genetikai minőségének fenntartását, javítását segítő forrásból 1,14 milliárd forintot fizettek ki a harmadik negyedév közepéig.

Kiemelte, Magyarország élelmiszerbiztonsága szempontjából jelentős eredmény, hogy a KAP-reform során sikerült megvédeni a termeléshez kötött támogatásokra fordítható összegek arányát. Így erre 2027-ig a mostanival nagyságrendileg azonos összeg, évente mintegy 202 millió euró jut, a kedvezményezett ágazatok köre nem változik, a pénz több mint kétharmada az állattenyésztést segíti - sorolta Nagy István.

A miniszter hangsúlyozta, hogy kiemelt figyelmet fordítanak az állattartó gazdaságok versenyképességének javítására, illetve az állattartó ágazat általános támogatására a Vidékfejlesztési program számos felhívásával is.

Az állattartás fenntarthatóságához a beruházási támogatásokon túl a genetikai erőforrások megőrzését, az állatjóléti körülmények javítását és a környezettudatos gazdálkodás ösztönzését célzó intézkedések is jelentősen hozzájárulnak - jegyezte meg.

Nagy István a versenyképesség erősítéséhez elvárásként fogalmazta meg az uniós előírásoknak megfelelő magas technológiai színvonalú állattartó telepek kialakítását, a "zöld célok előmozdítását", az energiahatékonyság javítását.

Az állattartók továbbra is számíthatnak dotációra gépek, eszközök beszerzéséhez, telepek fejlesztéséhez: a tervek szerint a belépő legalább 40 százalékos mezőgazdasági árbevétel és 10 ezer euró értékű üzemméret lesz a korszerűsítési pályázatokra - mondta.

Hozzátette, a támogatási arány alapesetben 50 százalékos lesz, de elérheti a 65 százalékos is, ha a pályázó fiatal mezőgazdasági termelő. Az ökológiai gazdálkodás plusz 10 százalékos intenzitást ér, ugyanakkor a maximális támogatás a költségek 80 százaléka is lehet, ha a beruházás környezet-, illetve klímavédelmi célú.

Nagy István szólt arról is, hogy továbbra is támogatják a védett és őshonos mezőgazdasági állatfajták fennmaradását, genetikai állományuk megőrzését, és új támogatások formájában nagyobb hangsúlyt fektetnek az állatjóléti feltételek javítására.

A miniszter hangot adott annak a véleményének, hogy az Állattenyésztők napjának megtartása fontos az egyre szélesebb körben terjedő, az állatifehérje-fogyasztást ellenző nézetekkel szemben is.

Az állati fehérjék fogyasztása biológiai szükségletünk, az ember egészséges fejlődéséhez és létének fenntartásához szüksége van a húsrá, a tejre, a tojásra - hangoztatta a miniszter. Úgy vélte: fel kell lépni az állattenyésztést rossz színben feltűntető más híresztelésekkel szemben is.

"Meg kell mutatni mindenkinek, hogy a méltán híres magyar állattenyésztés nélkülözhetetlen termékeket állít elő, kiváló minőségben termel, a környezettel harmóniában dolgozik,

figyelmet fordít a biodiverzitásra, részese a kultúrtáj megőrzésének, része a magyar kultúrának" - fogalmazott Nagy István.

Zászlós Tibor, a Magyar Állattenyésztők Szövetségének elnöke az eseményen arra biztatta a gazdákat, a jelenlegi nehéz helyzet ellenére "ne adjanak vissza pályázatokat", valósítsák meg tervezett beruházásaikat, mert előre jutni, és akár a magyar, akár a nemzetközi piacon érvényre jutni csak új, innovatív technológiákkal lehet.

Gyuricza Csaba, egyetemi tanár, a MATE rektora azt hangsúlyozta: az agrárium felértékelődött, a közgondolkodás fókuszába került az elmúlt években, s ezt ki kell használni az ágazat fejlesztése érdekében.

"Az ágazat jövője azon múlik, tudunk-e tehetséges, értelmes, ambiciózus, elkötelezett fiatalokat megnyerni ennek a szakmának" - mondta.

Forrás: www.kormany.hu

Negyedével csökkent az élelmiszerpazarlásunk

2022. szeptember 29.

2016 és 2021 között 24%-kal csökkent az élelmiszerpazarlás a háztartásokban – derült ki a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (Nébih) harmadik alkalommal elvégzett hulladékfelmérése során. A mintegy 300 háztartás részvételével lezajlott mérés eredményei szerint fejenként 25,2 kg élelmiszert dobunk feleslegesen a szemétkosárba évente, a leggyakrabban elpazarolt élelmiszerek toplistáját pedig továbbra is az ételmaradékok vezetik.

A Nébih Maradék nélkül programja 2016 óta követi nyomon a magyar lakosság élelmiszerpazarlását. A kutatók eddig 3 alkalommal, 2016-ban, 2019-ben és 2021-ben mérték meg EU-s módszertan alapján a szilárd és folyékony halmazállapotú élelmiszerhulladékokat a háztartásokban. Az első, 2016-os adatok szerint a magyarok fejenként évi 65,5 kg élelmiszerhulladékot „termeltek” évente, amelynek mintegy fele, 33,1 kg volt a tényleges pazarlás. A pazarlás, vagyis a feleslegesen kidobott élelmiszerek mennyisége 2019-re 31,9 kg-ra mérséklődött, a legfrissebb adat pedig 25,2 kg.

A mérések tehát javuló tendenciát mutatnak. Különösen látványos eredményt értünk el a pékáruknál: 5 év alatt fejenként 3,1 kg-mal sikerült csökkenteni az éves elpazarolt kenyér, kifli és zsemle mennyiségét, de a készételekkel is sokkal takarékosabban bánunk, e kategóriában a csökkenés 2,6 kg/fő/év volt. Utóbbi fejlődés ellenére a leggyakrabban elpazarolt élelmiszerek toplistáját továbbra is az ételmaradékok (10,7 kg/fő/év) vezetik. Ezt a friss zöldségek és gyümölcsök (4,5 kg/fő/év), valamint kenyér, illetve egyéb pékáru (3,4 kg/fő/év) követik, de a tejtermékekből is nagy mennyiség (2,4 kg/fő/év) kerül a szemétkosárba.

Szeptember 29. az élelmiszervesztéssel és -pazarlással kapcsolatos tudatosság nemzetközi napja, így különösen örömteli, hogy a felmérések alapján a magyarok egyre tudatosabban bánnak az élelmiszerekkel. Az összes élelmiszerpazarlása azonban még így is tetemes, évi 245.000 tonna. A feleslegesen megvásárolt élelmiszerekből további 450.000 ember lakhatna jól egy éven keresztül napi 3 bőséges étkezéssel számolva. Ezért is kiemelten fontos a folyamatos edukáció, amelyben hatékony segítséget nyújtanak a Nébih Maradék nélkül programjának felületei. A legfrissebb pazarlás-megelőző tippgyűjtemény már elérhető a program

weboldalán: <https://maradeknelkul.hu/2022/09/28/apro-lepesekkel-az-elelmiszerpazarlas-csokkenteseert/>

További érdekességek

- Világviszonylatban a háztartásokban keletkező élelmiszerhulladékok a teljes élelmiszerláncban keletkező élelmiszervesztés 50-60%-áért felelősek. Éppen ezért az ENSZ fenntarthatósági céljai között szerepel, hogy felére kell csökkenteni a háztartások élelmiszerpazarlását 2030-ig.

- A kutatásból kiderült, hogy egyre többeket foglalkoztat az élelmiszerhulladékok környezetbarát elhelyezésének módja: 5 év alatt csaknem 7%-kal növekedett a komposztálásra kerülő maradékok aránya.
- A jelenlegi élelmiszerárak mellett egy átlagos magyar állampolgár évente 35.000 Ft értékű élelmiszert pazarol el. Ha nem változtattunk volna a fogyasztói szokásainkon, vagyis a 2016-os pazarlási szintet tartottuk volna, akkor ez az összeg 44.000 Ft lenne. Fejenként tehát átlagosan 9000 Ft-ot spóroltunk meg a tudatosabb vásárlással, ételkészítéssel és tárolással.

Forrás: www.portal.nebih.gov.hu

Hamarosan kezdődik a közvetlen támogatások előlegfizetése

2022. szeptember 30.

Október 17-től Magyarország – az elmúlt évekhez hasonlóan – a közvetlen támogatások esetében megindítja az előlegfizetést a gazdálkodók számára.

Az uniós finanszírozású közvetlen támogatások esetében idén is lehetővé válik, hogy az egységes kérelmet benyújtó gazdálkodók előlegfizetésben részesüljenek. Ennek révén nyújt segítséget a kormányzat, hogy az őszi munkákat zavartalanul el lehessen végezni, a termelők pénzügyi stabilitása, likviditása biztosítható legyen.

Továbbra is prioritást élvez, hogy minél több termelő részesülhessen előrehozott kifizetésben, és minél több jogcímen megkezdődjön az utalás. Az előzetes becslések alapján több mint 300 milliárd forint kifizetésére nyílik majd lehetőség. Az előlegfizetés október 17-től november végéig tart, december elejétől már a részfizetés időszaka kezdődik.

A Magyar Államkincstár tájékoztatása szerint a kérelmek feldolgozása folyamatos, a szükséges ellenőrzési és adminisztratív folyamatok ütemezetten haladnak. Az előlegfizetéshez szükséges jogszabály határidőre történő megjelentetéséről az Agrárminisztérium gondoskodik.

Forrás: www.kormany.hu

Szomorkodnak a szerb tehenek

2022. október 1.

A vásárlók szomorkodnak Szerbiában, nem különben a tehenek, ugyanis a hazai tej helyén a boltokban sokszor külföldi, nevezetesen cseh és lengyel tejet kínálnak a kereskedők. Közben változik az árszabályozás.

A tejhiány, az üres polcok arra kényszerítették Szerbiát, hogy importálja a tejet, így a hazai tehenek teje helyett cseh és lengyel termékek találhatók az utóbbi napokban a boltok polcain - írja a vajdasági Szabad Magyar Szó. Azt, hogy ez meg fog történni, maga a szerb elnök is bejelentette, amikor elmondta, hogy az Imlek háromezer tonna lengyel, a Laktalis pedig hatezer liter cseh tejet importál három hónapon keresztül.

Ezeket a termékeket már meg is találhatjuk a szerbiai boltok polcain. A legolcsóbb 119 dinárba (430 forint), a legdrágább pedig 156 dinárba (560 forint) kerül. A lengyel és a cseh tejet a szabadkai boltok polcain is meg lehet találni – igaz, az egyik zsírtartalma mindössze 1,5 százalék, a másiké pedig két százalék.

A polcokon látszik, hogy a Moja Kravica tartós tej 122 dinárért (440 forint) kapható, abból kevesebb volt a polcokon, mert mint a kereskedők elmondták, a vásárlók szívesebben veszik a hazai tejet.

Változás az árkorlátnál

A szerb kormány feloldotta a 2,8 százalékos zsírtartalmú UHT tejre kiszabott ársapkát, amelynek hatósági árát eddig 128,99 dinárban (464 forint) maximalizálták. Az Euronews értesülései szerint az új kormányrendelettel eltörlik az ársapkát, ám minden UHT típusú tej esetében 10 százalékos haszonkulcsot határoztak meg. A tej kiviteli tilalmát október 31-ig hosszabbították meg.

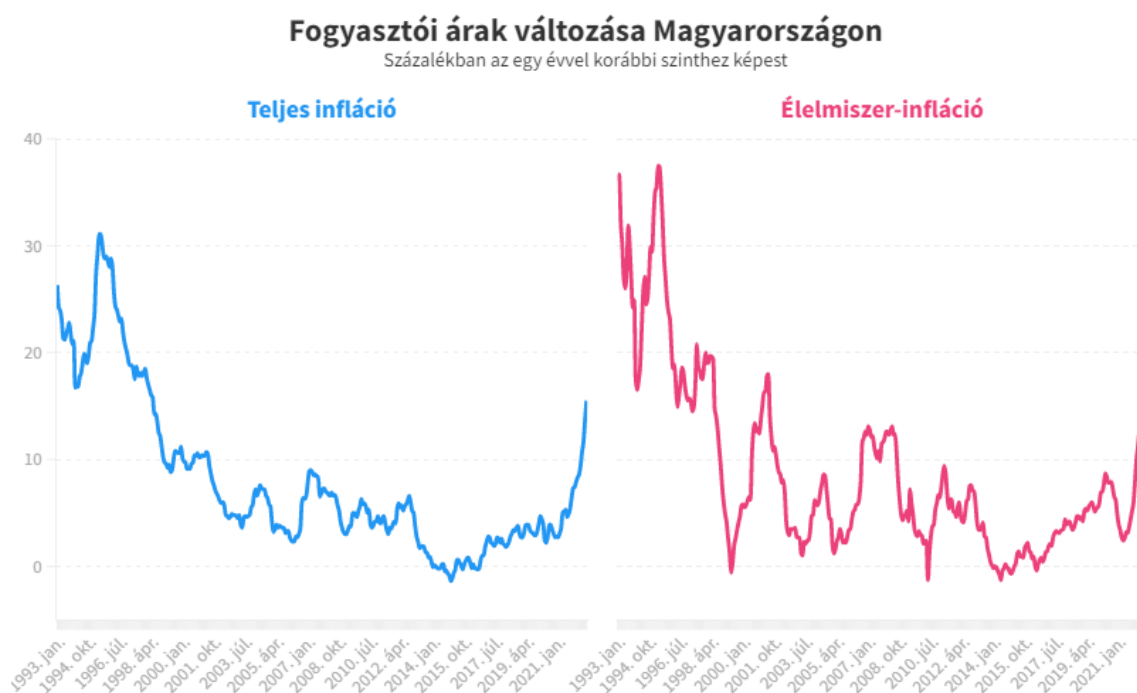
A kristálycukor hatósági árát 109,99, a csirkehúsét pedig kilogrammonként 319 dinárban maximalizálták (395, és 1150 forint). A kormány a kőolajszármazékok kiviteli tilalmát október 31-ig meghosszabbította, ugyanakkor eltörölte a dízelolaj exporttilalmára vonatkozó rendelkezést.

Forrás: www.napi.hu

Többet drágult idén 19 élelmiszer, mint az előző 20 évben összesen

2022. október 1.

A magyar lakosság jelentős része olyan áremelkedéssel szembesül az elmúlt hónapokban az üzletekben, amilyennel élete során még soha. A hivatalos inflációs adat utoljára 1998 tavaszán volt magasabb az idén augusztusánál, az élelmiszerárak pedig ennél is régebben, 1995 nyarán emelkedtek legutóbb a jelenleginél is gyorsabban.

Forrás: KSH, G7-számítás

A Flourish chart

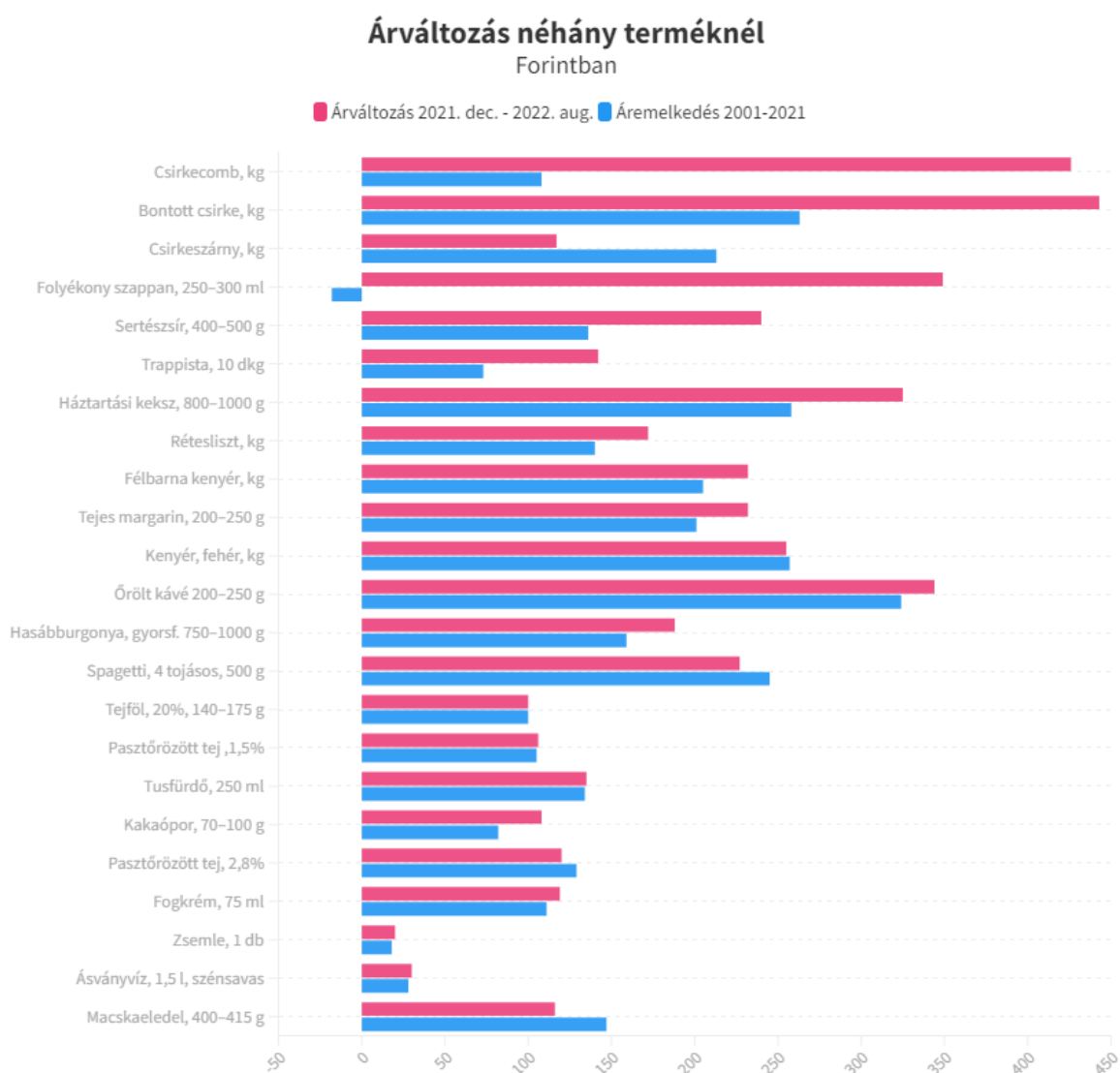
Húsz év alatt nem drágultak ennyit

A 30 százalék feletti élelmiszerinfláció önmagában is döbbenetesen magas, ám természetesen nem minden terméket érint ugyanolyan mértékben. Bár ebben a körben – a hatósági árak termékeken kívül – 10 százalék alatti drágulást nagytípusúval kell keresni*, az eltérések így is nagyon jelentősek. Miközben a zöldség-gyümölcs osztályon a tavalyinál jellemzően 10-30 százalékkal magasabb árakat láthatunk, addig

a tejtermékeknél a hivatalos adatok szerint is inkább 50-60, míg a péksüteményeknél nem ritkán 70-80 százalékos a drágulás.

Minden bizonnyal pont ez az, ami a leginkább erősíti a lakosság magas inflációérzetét: a legnagyobb mértékben olyan alapvető élelmiszerek drágultak, amelyeket napi rendszerességgel veszünk. Ezt az érzést pedig egész biztosan erősíti, hogy ezek között számos olyan termék is van, amely hosszú évek, sőt évtizedek alatt nem drágult annyit, mint most az előző néhány hónapban.

A statisztikai hivatal adatai alapján azt vizsgáltuk meg, hogy vannak-e olyan termékek, amelyek ára az idén, illetve az augusztusig tartó 12 hónapban többet emelkedett, mint az előző két évtizedben összesen. A lenti ábrán is látható eredmény pedig az lett, hogy egészen meglepően sok ilyen árucikk szerepel a KSH listáján.

Forrás: KSH

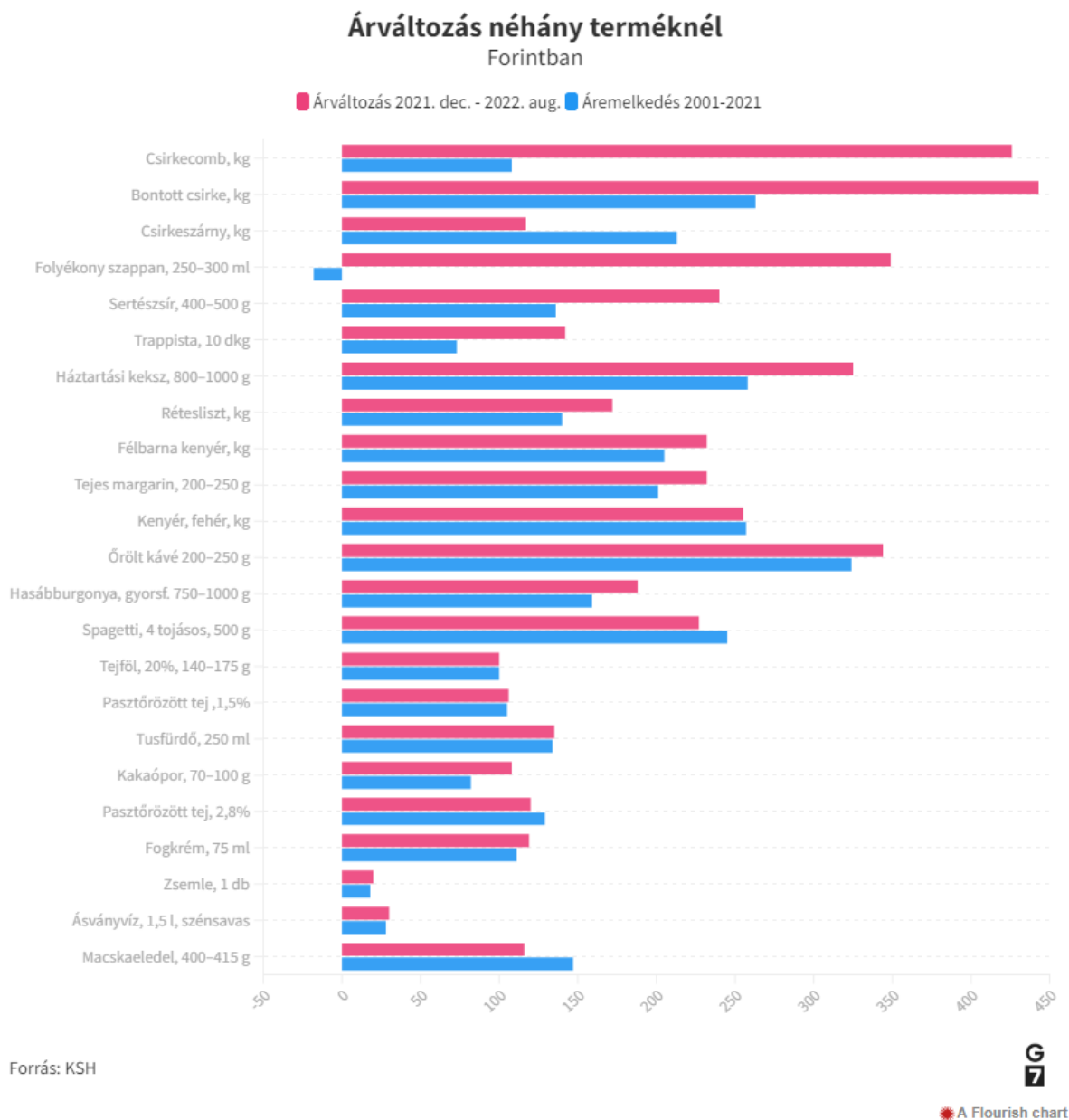
A Flourish chart

A legnagyobb különbség a csirkehúsoknál van:

a bontott csirke és a szárny másfélszer, a comb négyszer annyit drágult tavaly augusztus óta, mint 2001 és 2021 között.

Nagyon látványos a különbség a trappista sajt, a sertésszár és a háztartási keksz esetében is, míg a folyékony szappan ára úgy ugrott meg egy év alatt 20 százalékkal, hogy előtte 20 évig nem volt érdemi drágulás, sőt kissé csökkent is az ára.

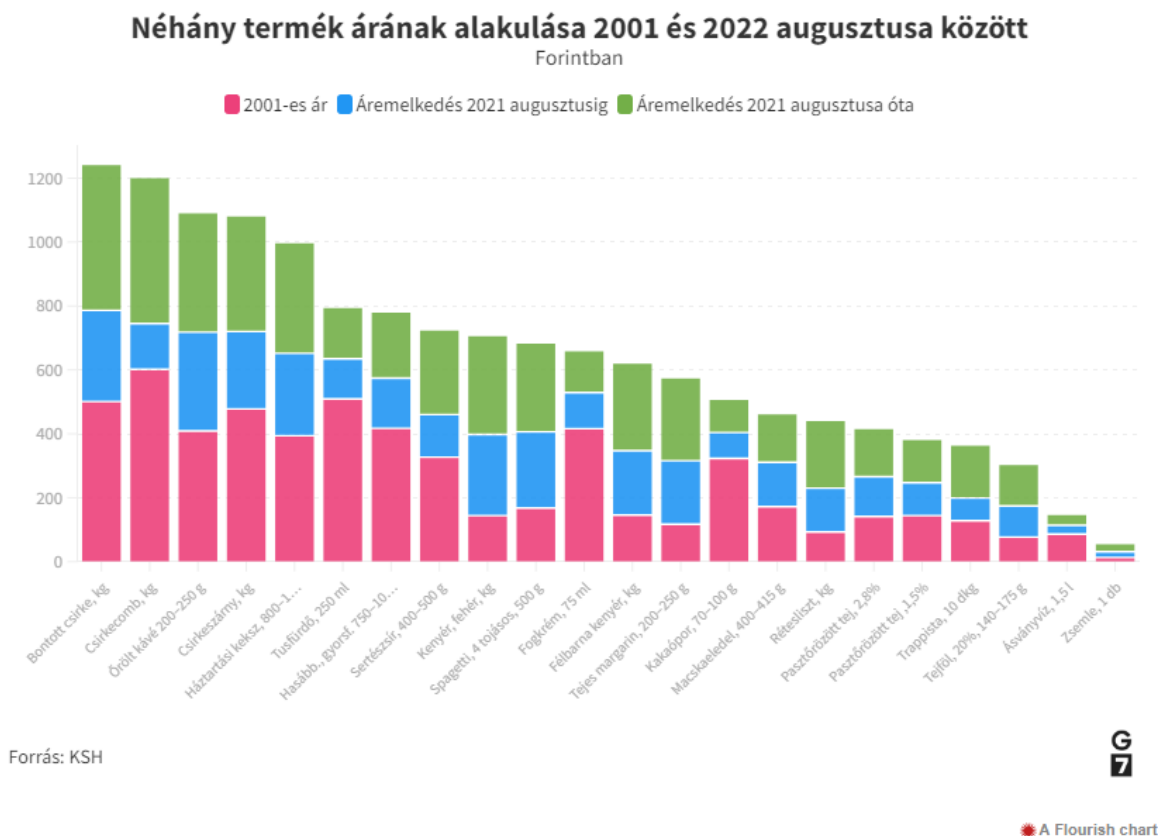
A legtöbb érintett termék esetében ráadásul nemcsak az elmúlt egy évben nőttek nagyobb az árak, mint az előző két évtizedben, hanem csak a 2022-es esztendőben, vagyis az elmúlt nyolc hónapban is. (A szeptemberi inflációs adatok természetesen még nem jelentek meg.)

Visszaütő árstop?

Kifejezetten szembetűnő, hogy rengeteget drágultak azok az áruk, amelyek közeli helyettesítői az árstoppos termékeknek. A csirkehúsok mellett* szerepel a listán például a rétesliszt és kétféle tej is. Ez egyrészt mutathatja azt, hogy a kormány jól választotta ki azt a termékkört, amelynek az árát befagyasztotta, másrészt azonban azt is, hogy a kereskedők más hasonló termékeken igyekeznek behozni a hatósági áron elbukott pénzt. Utóbbit erősíti, hogy a szlovákiai árakkal összevetve néhány hatósági áras termék helyettesítője itthon kifejezetten drágának tűnik.

Az igazsághoz hozzátartozik, hogy a fenti grafikonok összességében mutatják az árváltozás mértékét, ami némileg csalóka, hiszen alacsonyabb árról ugyanakkora növekedés arányaiban sokkal nagyobb drágulást jelent. A felsoroltak között azonban vannak olyan termékek is, amelyek ára arányaiban is jobban nőtt az előző 12 hónapban, mint 2001 és 2021 között. A csirkehúsok kivétel nélkül ilyenek, a comb például az előző 20 évben csak 18 százalékkal lett drágább, tavaly augusztus óta azonban több mint felével. A trappista az elmúlt két évtized 57 százalékos áremelkedésére most egy év alatt 82 százalékot pakolt rá, a sertésszár pedig majdnem 60 százalékot drágult az előző 20 esztendő 42 százalékaival szemben.

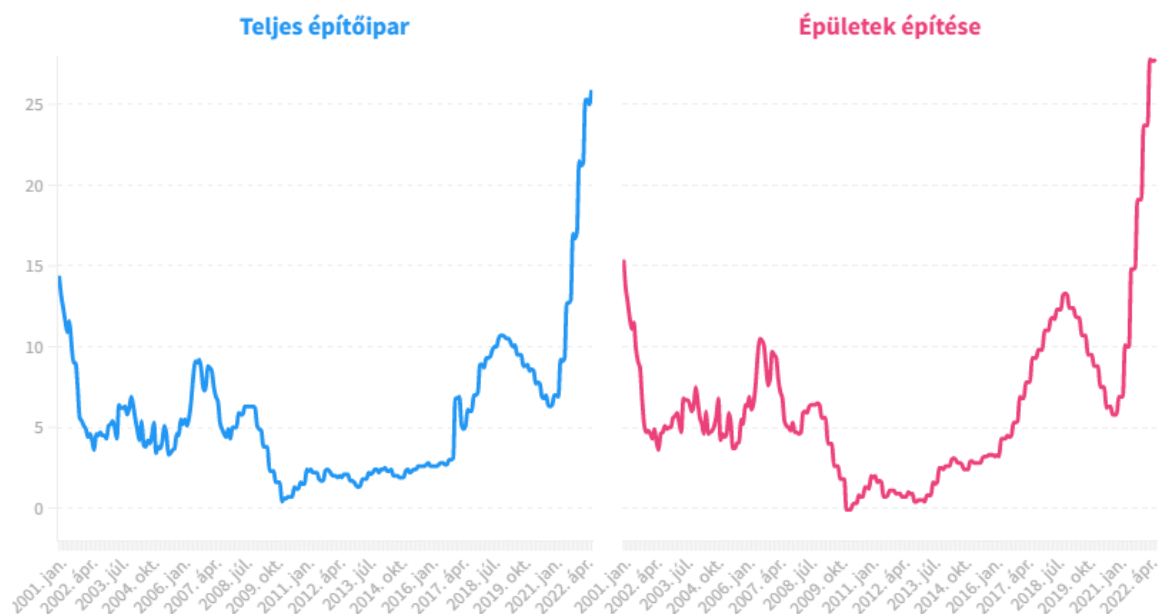
Élelmiszer és építőipar

A fenti grafikonokon nem véletlenül szerepelnek szinte kizárólag csak alapvető élelmiszerek és napi használati cikkek. A KSH adatai szerint ugyanis elvételre csak olyan termékek, amelyek nem ebbe a kategóriába tartoznak, de többet drágultak az elmúlt egy évben, mint korábban 20 esztendő alatt.

A már felsoroltakon kívül mindössze négy ilyen árucikk van, ezekből kettő (a női átmeneti kabát és a tanulógitár) ráadásul 2001 és 2021 között olcsóbb lett, így ha nem változott volna az ára, akkor is felkerül a listára. A konyhaszekrény és a csempe viszont tényleg sokat drágult: utóbbi például augusztusban közel 70 százalékkal került többbe, mint egy évvel korábban.

Árak változása az építőiparban

Százalékban az egy évvel korábbi szinthez képest

Forrás: KSH, G7-számítás

● A Flourish chart

Utóbbi azonban annyira nem meglepő, hiszen az építőipar egészében is 26 százalékos az infláció, ami sokkal magasabb, mint az ezredforduló óta bármikor. Ráadásul rengeteg építőanyag előállítása kifejezetten energiaigényes, így a gyártók költségei még tovább emelkedhetnek. Kérdés persze, hogy egy kevésbé kedvező piaci környezetben is át tudják-e majd ezt hárítani.

Forrás: www.g7.hu

A piaci hírek adott hónapon belüli esetleges változásainak pontosabb követhetősége érdekében a sajtócikkek megjelenési sorrendben kerülnek feltüntetésre.